

HRVATSKI VOJNIK

Broj 38. Godina II. 17. lipnja 2005.

www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X
9 771330 500003

€ 2,10•CAD 3,00•AUD 3,30•USA 2,00•CHF 3,50•SIT 430,00•SEK 17,00•NOK 17,00•DKK 15,50•GBP 1,30

Razgovor

Dražen Hrastić, član hrvatskog tima u sklopu Pokrajinskog tima za obnovu u Afganistanu

Namjera nam je stvoriti okruženje za normalan život u Afganistanu

SYDNEY

Nemirna vježba

Veliku intergransku vojnu vježbu Talisman Saber koju Amerikanci i Australci zajedno provode u potonjoj državi, u području Queenslanda, obilježila su i dva kontroverzna događaja. Proteklog tjedna australska federalna policija je u gradiću Townsvilleu uhilita tri osobe pod sumnjom da se bave prijenosom i trgovinom narkotika amfetamina. Riječ je o dvojici američkih mornara s usidrenog broda USS Boxer koji sudjeluju u navedenoj vježbi, te jednom kanadskom državljaninu. U trenutku uhićenja optuženi su posjedovali 11 kilograma zabranjenih tableta, te 10 000 australskih (oko 7700 američkih) dolara gotovine. Nakon uhićenja provedene su temeljite pretrage prtljage svih Amerikanaca s Boxera.

Šestorica su uhićeni nakon preskakanja ograda baze, a četvorica zbog blokiranja ulaza u bazu. Unatoč uhićenjima, policija je objavila da su prosvjedi prošli mirno, a uhićeni su nakon kraćeg vremena pušteni. Vježba Talisman Saber završava 30. lipnja.

WASHINGTON

Peking između Washingtona i Jeruzalema

Glasnogovornik Pentagona Bryan Whitman je izjavio da su se američke brigade u svezi s prodajom izraelskog naoružanja Kini povećale, ali je odbio komentirati izveštia iz izraelskog lista Haaretz koja navode da Washington zahtijeva da im Izrael da detalje o više od 60 % obrambenih poslova koje imaju s Kinom. Najvažnija tema Haaretzovih članaka se odnosila na američko protivljenje izraelskoj modernizaciji proturadarskog samonavodećeg projektila Harpy (na slici), koji je već prodan Kini. Zbog svih problema SAD je stopirala različite razvojne obrambene projekte koje je provodila ili planirala s Izraelom.

WASHINGTON

Slučaj Tillman

Američka vojska je 9. lipnja službeno zanješala navode da je počela prikriti činjenice vezane uz smrt Pata Tillmana.

Taj je dočasnik u travnju poginuo u Afganistanu, a prvotna izveštja njegovih nadređenih govorila su da se to dogodilo u okršaju s talibanim. No, kasnije istrage dovele su do zaključka da je Tillman (27) bio žrtva nesretnih okolnosti, tzv. prijateljske vatre u operaciji koja je pošla krivim smjerom. Nejasnoće su sa sobom povukle proteste njegove obitelji, koja je optužila vojsku da je namjerno prikrila činjenice zbog mogućih katastrofnih posljedica za sustav novačenja u SAD-u. Naime, Tillman je bio velika zvijezda američkog nogometa, koji je nakon 11. rujna 2001. odustao od svog multimiličanskog profesionalnog ugovora i prijavio se u vojsku i time bio jedinstven primjer za mlade.

KATMANDU

Vojnici bez javnog prijevoza

Nepalska vojska objavila da će ubuduće osigurati da njeni pripadnici više ne putuju javnim prijevozom. Kršenje zabrane za sobom će povući i odgovarajuću kaznu. Odluka je donesena kao posljedica dva smrtonosna napada (6. i 10. lipnja) maoističkih pobunjenika na autobuse kojima su se uz putnike vozili i vojnici koji su bili primarni cilj napada. U prvom napadu poginulo je 36, a u drugom osmoro ljudi. Vojnici putnici tada nisu bili na dužnosti, ali su nosili oružje.

LONDON

Britanci se raspoređuju

Uzjavi za londonski list Daily Telegraph, britanski zrakoplovni maršal Glenn Torpy je najavio da će broj trupa s Otoka u Iraku ubuduće biti manji, a u Afganistanu veći. U Iraku će do kraja godine, nakon izbornog razdoblja, Ujedinjeno Kraljevstvo "biti u poziciji da započne s postupnim smanjenjem svojih snaga". Razlog tome bit će činjenica da će iračke obrambene snage, koje sada uvježбавaju zapadni saveznici, biti u poziciji preuzeti veću ulogu u uspostavljanju sigurnosti u svojoj domovini. U Afganistanu će biti suprotno. Naime, sadašnje snage od oko 1000 vojnika bit će uvećane, jer će kontingent od sljedeće godine djelovati u opasnijim područjima i boriti se protiv rastuće trgovine drogom i preostalih talibanskih skupina.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@morf.hr)Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@morf.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@morf.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@morf.hr)

Urednici rubrika: Marija Alvir

(marija.alvir@morf.hr), Domagoj Vlahović
Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinari: Leida Parlòv, Milenka Pervan Stipić

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morf.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogićić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci 30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje),
žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.Tisak:
AKD Agencija za komercijalnu
djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska<http://www.hrvatski-vojnik.hr>

E-mail: hrvojnik@morf.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2005.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH**Dražen Hrastić, član
hrvatskog tima u sklopu
Pokrajinskog tima za
obnovu u Afganistanu**

Pokrajinski tim za obnovu ima nekoliko temeljnih zadaća. Prva je pomoći afganistskoj vladi da proširi središnju vlast na cijeli teritorij Afganistana

Strana 4

Seminar za medije u Splitu

Cilj ove aktivnosti bio je što jasnije i serioznije informiranje hrvatske javnosti o svim važnim aktivnostima koje se provode u Hrvatskoj vojsci te stvaranje objektivne slike o MORH-u i oružanim snagama. Osprnjuvši se na važnost ovakvih seminara za MORH i OSRH, ministar Rončević je kazao kako je namjera Ministarstva otvoriti se javnosti i pridonijeti stvaranju prave slike o Hrvatskoj vojsci

Strana 8

Održano 11. prvenstvo OSRH u streljaštvu

Za titulu najboljeg u gađanju vojničkom puškom, pištoljem i sportskim pištoljem natjecalo se 60-ak pripadnika HV-a. Gledano organizacijski natjecanje je bilo vrlo uspješno, ali se ove godine natjecalo mnogo manje strijelaca nego prošlog prvenstva, iako je riječ o jednoj od najvažnijih sportskih disciplina u vojsci

Strana 12

Zaštita zgrada od kemijskih i bioloških napada

Osjetljivost zgrade na kemijski i biološki (CB) napad leži najvećim dijelom u njezinoj općoj dostupnosti svima. Učinkovitost napada ovisi o poznавanju sustava zgrade, posebice ventilacijskog sustava, o čemu je bilo riječi u prvom dijelu ovog članka. Neočekivanost napada također je ono što uvjetuje prednost na strani terorista

Strana 20

Naslovnicu snimio Danijel VUKOVIĆ

Dražen Hrastić

član hrvatskog tima u sklopu Pokrajinskog tima za obnovu u Afganistanu

- **tročlani hrvatski tim** djeluje u sastavu PRT-a koji vodi SR Njemačka
- **zadaća PRT-a** je pomoći afganistskoj vladi da proširi vlast na cijeli teritorij zemlje
- **specifičnost PRT-a Feyzabad** je djelovanje u pokrajini koja je jedan od najvećih proizvođača sirovog opijuma

Namjera nam je stvoriti okruženje za normalan život u Afganistanu

Pokrajinski tim za obnovu ima nekoliko temeljnih zadaća. Prva je pomoći afganistskoj vladi da proširi središnju vlast na cijeli teritorij Afganistana. Važna uloga PRT-a je stvaranja sigurnosnog okruženja koje će omogućiti normalan život u svim njegovim segmentima

iz Afganistana Robert MIKAC

Rad pokrajinskog tima za obnovu uključuje praćenje političkog života, procesa demokratizacije, obnove i gospodarskog razvoja, poput razvoja infrastrukture i jačanja lokalne administracije. PRT nije organizacija koja provodi projekte, ali stvara okruženje za realizaciju tih projekata i isto tako je svojevrsna poveznica između lokalne zajednice i različitih struktura međunarodne zajednice

Na sjeveroistoku Afganistana, u pokrajini Badakhshan i njezinom glavnom gradu Feyzabadu, od početka ove godine djeluje tročlani hrvatski tim u sklopu Pokrajinskog tima za obnovu (PRT - Provincial Reconstruction Team). Radi se o ISAF PRT-u koji vodi SR Njemačka. U hrvatskom su timu Dražen Hrastić iz MVPIE te Dario Dudas i Ivan Odeljan iz MUP-a. Oni su potpuno involvirani unutar njemačkog sastava PRT-a. Dražen Hrastić obnaša dužnost zamjenika direktora civilnog dijela PRT-a, a Dudas i Odeljan su na dužnosti policijskih savjetnika.

Prigodu za razgovor s Hrastićem, tijekom kojeg nam je pokušao približiti rad i upoznati nas s djelovanjem svog tima u PRT-u, dobili smo kada je boravio u Kabulu u pratnji hrvatskog izaslanstva zbog političkih konzultacija.

Recite nam nešto više o misiji u koju ste uključeni? Kakva je bila priprema za misiju i što je obuhvaćala?

Odluka da se RH uključi u djelovanje PRT-a Feyzabad donesena je na političkoj razini. Javio sam se na natječaj MVP-a na kojem sam izabran. Isti slučaj je bio i s kolegama iz MUP-a, koji su zajedno sa mnom u Feyzabadu. Nakon odabira, započela je intenzivna priprema koja je uključivala pripreme u suradnji ili organizaciji

najrazličitijih tijela državne uprave. Dominantnu i najvažniju ulogu u našim pripremama imalo je Ministarstvo obrane na temelju iskustava u angažmanu hrvatskih kontingenata u Afganistanu. Ali uz to, naravno, u našu pripremu su bili uključeni MUP te drugi dijelovi sigurnosnog sustava RH. Pripreme su djelomično bile slične pripremama vojnih policajaca. Imali smo ubrzane pripreme u Središtu za međunarodne vojne operacije te pripreme u organizaciji Uprave vojne policije. One su uključivale uporabu komunikacijskih sustava, čitanje vojnih karata, ponašanje u misiji, sigurnosne mjere u misiji i niz drugih neophodnih znanja i vještina. Pripreme su zapravo uključivale brifinge u svim onim segmentima državne uprave za koje je procijenjeno da su potrebni za uspješnu provedbu misije. Isto su tako uključivale i mnogo učenja i analiziranja materijala dobivenih od različitih tijela državne uprave, posebice u vezi s misijom ISAF i djelovanjem PRT-ova na sjeveroistoku Afganistana. Uz to, u dva navrata imali smo pripreme u SR Njemačkoj. Ono što je meni osobno olakšavalo pripreme i odlazak u misiju činjenica je da sam završio Vojno-diplomatsku školu MORH-a, koja na vrlo kvalitetan način priprema polaznike za boravak, život i rad u inozemstvu. Za sve vrijeme priprema redovito sam obnašao dužnosti vezane uz

mjesto voditelja Odsjeka za kooperativnu sigurnost i razoružanje. Nakon završetka priprema, 6. siječnja 2005., uputili smo se u misiju. Zbog loših vremenskih prilika proveli smo desetak dana u Kunduzu pokušavajući se probiti do Feyzabada. Konačno smo se 17. siječnja zrakoplovom C-130 uspjeli spustiti u zračnu luku Feyzabad. Od tada djelujemo u PRT Feyzabad kao hrvatski tim koji je potpuno integriran u njemački sastav PRT-a.

Potpore obnovi i razvoju zemlje

Što je u stvari Pokrajinski tim za obnovu?

Pokrajinski tim za obnovu (PRT) ima nekoliko temeljnih zadaća. Prva je pomoći afganistanskoj vladi da proširi središnju vlast na cijeli teritorij Afganistana. U našem slučaju to je potpora širenju središnje vlasti na područje pokrajine Badakhshan. Zatim PRT je potpora procesima unutar *Security Sector Reform*. Realizirajući te zadaće PRT surađuje s lokalnim vlastima. To podrazumijeva guvernera, provinčijsku policiju, ostale policijske i sigurnosne strukture koje postoje u pokrajini Badakhshan, kao i različite strukture međunarodne zajednice koje djeluju u Feyzabadu. Ured UNAMA-e (*United Nations Assistance Mission in Afghanistan*) međunarodne zajednice u Feyzabadu je glavni partner PRT-a, ali dugi niz godina u pokrajini Badakhshan aktivni su i WFP, WHO, UNICEF, UNOPS i druge strukture UN-a, kao i cijeli niz nevladinih organizacija koje se bave humanitarnom pomoći i razvojnim projektima.

Isto tako je vrlo važna uloga PRT-a stvaranje sigurnosnog okruženja koje će omogućiti normalan život u svim njegovim segmentima. Nadalje, rad uključuje praćenje političkog života, procesa demokratizacije, obnove i gospodarskog razvoja, poput razvoja infrastrukture i jačanja lokalne administracije. PRT sam po sebi nije organizacija koja provodi projekte, ali stvara okruženje za realizaciju tih projekata i isto tako je svojevrsna poveznica između lokalne zajednice i različitih struktura međunarodne zajednice, uključujući i donatore. PRT Feyzabad je postao operativan u rujnu 2004., tako da možemo reći da smo se uključili u njegovo djelovanje u ranoj fazi.

Koji je temeljni mandat PRT-a?

Kratko rečeno mandat PRT-a se može prikazati kroz četiri točke koje ga definiraju, a to su: pomoći afganistanskoj vladi u uspostavi vlasti na cjelokupnom području Afganistana, što u slučaju PRT-a Feyzabad znači na području pokrajine Badakhshan.

Zatim omogućiti razvoj sigurnog okruženja, uključujući uspostavu odnosa i suradnju s lokalnim vlastima, pružiti potporu reformi sigurnosnog sektora kada god je moguće, a u skladu s raspoloživim mogućnostima i resursima te, na posljeku, dati potporu naporima u obnovi i razvoju zemlje.

Koja je struktura PRT-a i tko sve sudjeluje u PRT-u Feyzabad?

Pokrajinski tim za obnovu sastoji se od vojnog i civilnog dijela. U vojnog dijelu PRT-a nalaze se pripadnici Bundeswaera, odnosno njemačke, danske i češke vojske. Pripadnici danske vojske imaju MOT timove (*Mobile Observers Teams*), koji imaju zadatac da se pokušaju probiti u praktično sve dijelove pokrajine Badakhshan. Njihovim radom mi dolazimo do informacija o situaciji i potrebama na terenu, kao i o mogućnostima komuniciranja s pojedinim dijelovima pokrajine.

PRT Feyzabad je organizacijska cjelina koja je u vojnog dijelu pod zapovjedništvom zapovjednika njemačkih vojnih snaga za sjeveroistok, u Kunduzu, dok je civilni dio neovisan u svom djelovanju o hijarhijskoj strukturi ISAF-a.

Civilni dio PRT-a, u kojem djeluje i hrvatski tim, sastoji se od dvoje diplomata koji se bave političkim pitanjima i istodobno vode civilni dio. Civilno-policiske poslove obnašaju četvorica policijskih savjetnika, kao i poslove vezane uz obnovu i razvoj pokrajine. Dvoje naših kolega, Dario Dudas i Ivan Odeljan, te dvoje njemačkih kolega obavljaju poslove policijskih savjetnika. Poslove razvojnih savjetnika, kao predstavnici svojih država, obavljaju kolegica iz danske razvojne agencije DANIDA-e te predstavnik USAID-a.

U Badakhshamu je trenutačno mnogo manje projekata obnove i razvojnih projekata nego u većini drugih dijelova Afganistana iz niz razloga, to su rat i izoliranost, teška dostupnost, siromaštvo, pa postoji potreba praktično za svakim oblikom pomoći. To se polako mijenja. Predstavnici najvećih donatora već su na terenu ili uskoro dolaze. To će svakako pomoći većem i intenzivnjem razvoju u pokrajini Badakhshan. U budućem razdoblju

PRT sam po sebi nije agencija ili organizacija kojoj je u središtu realizacija projekata, ali predstavnici različitih vlada koje djeluju u sklopu PRT-a imaju određene fondove i provode određene projekte poput izgradnje škola, osiguranja pitke vode te doniranja RTV opreme. Ono što je u središtu PRT-a je stvaranje sigurnosnog okruženja. Prvo, samom pojavom, drugo, suradnjom i koordiniranjem aktivnosti s lokalnim sigurnosnim strukturama i UNAMA-om

očekujemo dolazak još jednog predstavnika njemačkog MVP-a, a postoje mogućnosti da u budućnosti i Hrvatska poveća broj svojih predstavnika u PRT-u Feyzabad. Ali to je stvar koju treba raspraviti na drugim razinama i vidjet ćemo kakva će biti odluka u konačnici.

U kojim specifičnostima PRT-a djelujete?

Specifičnosti PRT-a u kojima djelujemo su ponajprije da se radi o ISAF PRT-u koji vodi SR Njemačka. On je specifičan po tome što ima dvoje ravnopravnih čelnika, vojnog zapovjednika i civilnog čelnika. U civilnom dijelu direktor PRT-a je njemački diplomat Michael Hasenau. Druga specifičnost je da se radi o pokrajini Badakhshan koja je vrlo siromašna i konzervativna, do koje se teško probiti ili je odsječena. I glavni grad pokrajine ima problema u komunikaciji s pokrajinskim okruzima, tako da se najčešće ne zna što se događa u otprilike polovici okruga diljem pokrajine. Narančno, djelovanjem PRT-a se pokušava promijeniti, ali to će biti vrlo spor i dugotrajan proces. Nadalje, pokrajina je jedan od najvećih proizvođača sirovog opijuma, a sve više i heroina u Afganistanu. Zatim, specifičnost PRT-a Feyzabad je u tome što je pokrajina Badakhshan bila dio Afganistana koji talibani praktično nikada nisu okupirali.

Recite nam nešto o projektima koji se trenutačno provode ili se planiraju provesti pomoći PRT-a?

PRT sam po sebi nije agencija ili organizacija kojoj je u središtu realizacija projekata, ali predstavnici različitih vlada koje djeluju u sklopu PRT-a imaju određene fondove i provode određene projekte poput izgradnje škola, osiguranja pitke vode te doniranja RTV opreme. Ono što je u središtu PRT-a je stvaranje sigurnosnog okruženja. Prvo, samom povodom, drugo, suradnjom i koordiniranjem aktivnosti s lokalnim sigurnosnim strukturama i UNAMA-om. To podrazumijeva dnevne kontakte i koordinaciju s guvernerom, provin-

cijskom policijom, Highway policijom (koja se uvjetno može usporediti s karabinjerima), zatim s pričuvnom policijom te graničnom policijom.

Izvrsna suradnja s njemačkim partnerima

Koje su Vaše zadaće u timu?

Rad je podijeljen na određene sektore i time dolazimo do konkretnih zadaća članova hrvatskog tima. Moja zadaća unutar sustava PRT tima je da osim kao zamjenik direktora obnašam sve funkcije u odsutnosti direktora u smislu koordinacije, klasičnog diplomatskog rada te protokolarnih aktivnosti. Kontinuirano pokrivam rad sedam *Sectoral Working Groups - SWG*. Koordiniram aktivnosti i potporu s vojnim dijelom PRT-a (zajedničke aktivnosti, logistika, stanovanje, pratnja, prijevoz i

ljudskih prava. Tu se nalazi i cijeli niz drugih radnih skupina, kao što su *Health, Education, Agriculture, Information, Culture and Communication*. Zatim moja je zadaća sudjelovanje u radu *Badakhshan Disaster Response Committee*, gdje se razmatra situacija i modaliteti moguće pomoći stanovništvu pokrajine Badakhshan u slučaju poplava, potresa, klizanja tla i u drugim nesrećama i prirodnim katastrofama. Isto tako naš posao podrazumijeva redovite kontakte i pomoći uredu guvernera u njihovom djelovanju, kao što je poticanje prekogranične suradnje, ustrojavanje klasične administracije, čiji kronični nedostatak se može vidjeti svaki dan.

Poslovi u koje su uključeni kolege Dudas i Odeljan podrazumijevaju provođenje projekata i aktivnosti *German Police Projecta* i projekata

međunarodne zajednice koji se odnose na izgradnju policije, savjetovanje i koordinaciju s provincijskim policijskim strukturama, prikupljanje informacija i utvrđivanje činjenica o istinitosti tvrdnji o pojedinim događajima koji se odnose na sigurnosnu problematiku, odnosno na policijsku djelatnost, koordinaciju i provedbu projekata opremanja. Potom rad na koordinaciji i zajedničkim aktivnostima s voj-

nom policijom PRT-a, a to su ophodnje, ispitivanje pravaca, međusobno informiranje, potom kontakti s drugim afganistanskim i međunarodnim strukturama, koji se odnose na područje pravosuđa i policijsku djelatnost, te podizanje razine profesionalnosti policije.

Što biste željeli istaknuti za kraj našeg razgovora?

Na kraju bi trebalo istaknuti da je hrvatski tim potpuno integriran u njemački sustav PRT-a i da imamo iznimno dobru suradnju s njemačkim partnerima. Ona je uspješni nastavak isto tako uspješne suradnje hrvatskog kontingenta u Kabulu s njemačkim partnerima i svim ostalim državama partnerima koje sudjeluju u ISAF misiji. ■

drugi opći i administrativni poslovi), te redovito kontaktiram s IGO i NGO u Feyzabadu. Nadalje, analiziram stanje u pokrajini i pružam pomoći u osnivanju i radu pokrajinskih tijela. Najaktivnije sam uključen u djelovanje *Infrastructure Sectoral Working Group*, gdje se razmatraju prijedlozi projekata, definiraju prioriteti i stvaraju preduvjeti za donošenje konačne odluke za realizaciju određenih projekata.

Zatim tu je Human Rights SWG u čijem radu sudjeluju predstavnici svih državnih struktura: policije, sudstva, tužiteljstva, ravnatelj zatvora, predstavnici međunarodne zajednice, predstavnici afganistanskih tijela. Osim što se generalno razmatra situacija, ti sastanci su prigoda da se razmotre konkretni slučajevi kršenja

Dobrotvorni bal za štićenike Caritasa

Klub vojnih izaslanika u Zagrebu organizirao je 9. lipnja u hotelu "Westin" prvi dobrotvorni bal.

Pod pokroviteljstvom ministra obrane RH, ministra zdravstva i socijalne skrbi, te predstavnika Caritasa Zagrebačke nadbiskupije, gala večer upriličena je radi pribavljanja sredstava za izgradnju zamjenskog objekta na mjestu današnjeg pomoćnog objekta u sklopu kuće u Savici-Šancima, jedinog doma najmladih štićenika Caritasa. Humanitarni bal započeo je uz zvuke Orkestra HV-a i svečanim ulaskom vojnih izaslanika u pratinji supruga. Uskoro je uslijedio i dolazak ministra obrane Berislava Rončevića, koji se pridružio gostima, među kojima su bili i predsjednik Caritasa Zagrebačke nadbiskupije mons. Josip Mrzljak, ravnateljica Caritasa Jelena Brajša, doajen Kluba VIZ Zagreb, brigadir Stelian Muresan, te brojni visoki časnici. Zahvalu okupljenima, kao i

pokroviteljima, uputio je pukovnik Wolfgang Schultz, nje-

mački vojni izaslanik u RH, ističući važnost bala i njegovu humanu komponentu. Nazočnima se obratio i ministar Rončević istaknuvši kako je hvalevrijedna namjera da se ovakvim susretima pruži pomoć onima kojima je najpotrebnija te proglašio bal otvorenim. Treba napomenuti kako su humanitarnu inicijativu poduprli i mnogi sponzori i donatori zahvaljujući kojima je prikupljeno 23 000 eura, a organizirana je i tombola, koja je gostima donijela vrijedne nagrade ali i popunila fond za pomoć dječjem domu.

A. DEČAK

Završen tečaj za IBM administratore

U MORH-u je 14. lipnja održana svečanost u povodu završetka tečaja "IBM sistem administrator" za korisnike programa SPECTRA i djelatnike MORH-a.

Tom prigodom 15-orici polaznika tečaja uručene su diplome koje će im pomoći u nastavku karijere u civilnom okruženju. Svečanosti uručenja nazočili su državni tajnik MORH-a Mate Raboteg, pomoćnik ministra za ljudske resurse Željko Goršić, državni tajnik Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Želimir Janjić, te predstavnici tvrtke IBM koja je i

kreator edukacijskog programa, te Otvorenog učilišta Algebri u kojem se provodi program. Obrativši se nazočnima, državni tajnik Raboteg je istaknuo kako su do sada vidljivi veliki učinci programa SPECTRA, jer je njime omogućeno izdvajanje velikog broja djelatnika OSRH bez velikih potresa. Do sada je u programu sudjelovalo 1800 ljudi, a 20% njih se zaposlilo samostalno ili uz pomoć MORH-a.

Program "Advanced Career Education" koji je kreirala informatička tvrtka IBM, namijenjen je polaznicima koji žele ovladati vještinama i znanjima potrebnim u području informacijskih znanosti. IBM tako u suradnji s raznim učilištima ima informatičke edukacijske centre diljem svijeta, rabeći iste metode i postupke.

M. PERVAN STIPIĆ

Uništeno 500 automatskih pušaka

U sklopu inicijative UN-a o sprječavanju nekontroliranog širenja naooružanja i njihova programa Staro za novo, 8. lipnja je u Remontnom zavodu OSRH - tvornica "Jedinstvo" na Jankomiru uništeno 500 automatskih pušaka promjera 7,62 mm.

Sponzor tog projekta je ugledni njemački proizvođač vojnog oružja tvrtka Heckler&Koch. Oni su puške za otpis kupili od RH te će ih nakon uništenja uvesti kao sekundarnu sировину. Program Staro za novo koncipiran je tako da onaj tko otkupi određenu količinu oružja, za otpis može istu tu količinu, ali novog oružja prodati bilo kojoj zemlji. Kad je riječ o našoj državi, bitno je da, kako kaže Ivo Bačić, pomoćnik ministra obrane

za materijalne resurse, Hrvatska participira u tom programu i da je nakon Indonezije druga zemlja u kojoj se provodi taj projekt. Od 1000 komada pušaka promjera 7,62 mm koliko ih je predviđeno projektom za otpis, uz već uništenih 500 komada, ostatak će biti uništen u rujnu ove godine.

U postupku uništavanja oružje se prvo rastavlja na vitalne dijelove, zatim se pomoću plinskog plamenika propaljuju metalni dijelovi ili se prelamaju na preši. Nakon toga se cijev oružja i drugi komadi režu na komade dužine 5-10 cm, a plastični dijelovi spaljuju. Na kraju se željezo predaje kao sekundarna sirovina ugovornoj tvrtki MORH-a.

Postupku uništenja 500 jurišnih pu-

saka u Remontnom zavodu nazočili su i zamjenik njemačkog veleposlanika dr. Laurids Hölscher, njemački vojni izaslanik u RH Wolfgang Schulz, mr. Vlatko Cvrtila, savjetnik Predsjednika RH, Zlatko Gledec, pomoćnik ministra u MUP-u, Velimir Čolović, pomoćnik ministra u Ministarstvu pravosuđa te glavni inspektor obrane general bojnik Jozo Miličević.

M. PERVAN STIPIĆ

Seminar za medije u Splitu

Želimo da hrvatska javnost ima pravu sliku o HV-u

Cilj ove aktivnosti bio je što jasnije i serioznije informiranje hrvatske javnosti o svim važnim aktivnostima koje se provode u Hrvatskoj vojsci te stvaranje objektivne slike o MORH-u i oružanim snagama. Osvrnuvši se na važnost ovakvih seminara za MORH i OSRH, ministar Rončević je kazao kako je namjera Ministarstva otvoriti se javnosti i pridonijeti stvaranju prave slike o Hrvatskoj vojsci

Vesna PINTARIĆ, Toma VLAŠIĆ, snimio Željko STIPANOVIĆ

U organizaciji Službe za odnose s javnošću i informiranje MORH-a u splitskom hotelu "Zagreb" održan je 10. i 11. lipnja medijski seminar za novinare koji prate aktivnosti u vojsci, kako bi ih se informiralo o aktualnoj problema-

Izdvajanje i pribavljanje osoblja i vojne nekretnine

Problematiku u svezi s gospodarenjem vojnim nekretninama i njihovom prenamjenom izlagao je Velimir Anić, načelnik Odjela za nekretnine Uprave za materijalne resurse, napomenuvši kako se MORH trenutačno koristi s 359 vojnih nekretnina od kojih je 81 spremno za napuštanje i predaju civilnim korisnicima. Iako je MORH-u u interesu da se neperspektivni objekti predaju novim vlasnicima zbog velikih troškova njihova održavanja, upravljanje njima je u nadležnosti RH, te odlučujući riječ, ovisno o cijeni određene nekretnine, imaju Središnji državni ured za upravljenje državnom imovinom, Povjerenstvo za imovinu Vlade RH i Vlada

tici i glavnim projektima u MORH-u i OSRH. Predstavnike medija i časnike za odnose s javnošću koji su nazöili seminaru pozdravili su pomoćnici ministra obrane Josip Budimir i Ivo Baćić, te načelnica Službe za OJI Marijana Klanac istaknuvši kako je cilj i ove aktivnosti što jasnije i serioznije informiranje hrvatske javnosti o svim važnim aktivnostima koje se provode u Hrvatskoj vojsci te stvaranje objektivne slike o MORH-u i oružanim snagama. Teme prezentacija obuhvatile su gotovo sve segmente rada i djelovanja ove institucije čije su aktivnosti pod stalnim povećalom javnosti te je i ovo bio jedan od načina da se otvoreno kaže i objasni zašto je neki projekt pokrenut, do kuda se stiglo u njegovoj realizaciji i kakav je uspjeh postigao.

RH. U protekle četiri godine novog je vlasnika našlo sto vojnih nekretnina, a sredstvima dobivenim na taj način MORH nastoji postojeće perspektivne vojne objekte modernizirati ili uložiti u nove, uložiti u modernizaciju opreme, te osigurati sredstva za realizaciju programa tranzicije i zbrinjavanja izdvojenog osoblja i za stambeno zbrinjavanje djelatnika.

Pukovnik Neven Bajić iz Personalne službe govorio je o izvajanju i pribavljanju osoblja napomenuvši kako je od 2002. sustav brojčano smanjen za oko 13 000 ljudi, ali se paralelno počelo primati i nove, tako da je planom pribavljanja za ovu godinu predviđeno da u sustav uđe 1293 osobe, od če-

ga samo 92 SiN. Broj izdvojenog osoblja u ovoj godini sukladno planu trebao bi biti 2828, od čega je priličan broj civila, čak 1095, a što je objašnjeno time da je do sada veći nglasak bio na izdvajanju DVO. U tom broju civila najveći je broj onih sa srednjom stručnom spremom i nekvalificiranih, ali ima i dvadesetak visokoobrazovanih koji su preustrojem svojih ustrojbenih cjelina postali višak, a sustav nema potrebe za njima te su stavljeni na raspolaganje.

O rezultatima i razvoju projekta Kadet govorio je brigadir Darko Bagić iz ZZIO-a istaknuvši kako se u drugom naraštaju povećao i broj kadeta i broj fakulteta, te je tako u prvom naraštaju 53 kadeta, a u drugom njih 65. Postignuti uspjeh kadeta je ocijenjen nadprosječnim, više od 70 posto ih je upisalo II. godinu. Prekid studiranja obvezuje kadete na nadoknadu troškova MORH-u, no do sada je to bio zanemariv broj i razlozi za prekidi su opravdani.

Sporazum Otvoreno nebo, odnosno međunarodni multinacionalni sporazum za motrenje zračnog prostora, a u svrhu unapređenja i izgradnje mjeđa povjerenja, mira, stabilnosti i za-

■ Seminar je službeno otvorio pomoćnik ministra obrane za financije i proračun Josip Budimir

Novinari su se na seminaru mogli informirati o aktualnoj problematiki i glavnim projektima u MO-u u OSRH

Za ovogodišnju PP sezonu predviđeno je 70 milijuna kuna, kazao je ministar Rončević, izrazivši nadu da će sudjelovanje vojske u njoj biti jednako učinkovito kao i prethodne

jedničke sigurnosti, predstavio je natporučnik Vlado Pavlinec iz Uprave za obrambenu politiku. Do sada je taj ugovor potpisalo 35 država i proteže se na područje od Vankuvera do Vladivostoka, a Hrvatska je punopravni član od ove godine.

Radar ne zrače

Još jedan projekt izazvao je veliku pozornost, riječ je o radarskim sustavima MORE i NEBO o kojima je govorio komodor Ivica Supić. Uvođenjem tih radara u operativnu uporabu stanje radarske mreže uvelike je poboljšano, a trenutačno bi od četiri radara za nadzor mora posljednji u operativnu funkciju na Mljetu trebao biti stavljen za dva tjedna, dok od pet radara za nadzor zraka, dva još nisu instalirana, iako je za njih na lokacijama Učka i Pelješac dobivena dozvola. U bliskoj budućnosti planira se daljnja dogradnja sustava novim elementima, distribuiranje podataka većem broju korisnika te plansko stavljanje izvan uporabe starih radarskih položaja. Oba spomenuta projekta bi 2007. trebalaći u operativno združivanje. Inače, prema riječima komodora Supića, oko tih radara nema nikakvog zračenja, a nakon stavljanja u uporabu uvelike se smanjio upad talijanskih ribarica u naše teritorijalne vode.

O međunarodnim integracijama, Hrvatskoj i NATO-u, te o sudjelovanju u regionalnim inicijativama govorio je načelnik Odjela multilateralne Predrag Belošević podsjetivši kako Hrvatska trenutačno participira u 10 misija UN-a s 34 pripadnika, te s 50 u ISAF-u. Trenutačno se razmatra proširenje broja sudionika u ISAF-u na 150 ljudi. Program SPECTRA i njegove rezultate prezentirao je bojnik Zvonko Popović istaknuvši kako je do sada u program uključeno više

od 1800 osoba i održane su 174 tranzicijske radionice. Rezultat dosadašnjih aktivnosti je 17 posto zaposlenih, 33 posto samozaposlenih te 15 posto stručno osposobljenih. Inače, kapaciteti programa su 800 ljudi godišnje. Dječatnici programa prate

i pomažu korisnicima iduće dvije godine, iako će ta pomoći ubuduće biti reducirana na šest mjeseci.

Posebnu pozornost privuklo je posljednje izlaganje brigadira Zorana Brezovca o obrambenom programu MORH-a u idućih pet godina, koji je zapravo temelj za izradu proračuna MORH-a za iduću godinu. Između ostalog istaknuo je kako je glavni nedostatak trenutačnog obrambenog programa izostanak planskih dokumentata, posebice Strategijskog pregleda obrane. Ono što je potrebno istaknuti jest da se svaka aktivnost mora planirati unaprijed kako bi se mogla provesti, te je istaknuto da, ukoliko bi se povećao broj pripadnika u misiji ISAF na satniju, a sadašnja cijena voda iznosi 45 milijuna kuna, taj bi se iznos popeo na 130 milijuna kuna, dok bi za bojnu to iznosilo čak 720 milijuna kuna, što je 20 posto sadašnjeg vojnog proračuna. U svezi s najavama ukidanja vojnog roka i potpunom profesionalizacijom vojske, brigadir Brezovec je rekao da bi model profesionalne vojske bio mnogo skuplji od dosadašnjeg, naime troškovi za jednog ročnog vojnika su 9 000 kuna godišnje dok je za profesionalnog taj iznos 90 000 kuna. No, ukupnim smanjenjem broja OS-a ta bi varijanta potpune profesionalizacije ipak u konačnici bila isplativija.

Protupožarna sezona

Idući je dan domaćin novinarima u vojarni "Knez Trpimir" u Divuljama bio brigadni general Mate Obradović, zapovjednik 4. korpusa HKV-a koji je nazočno upoznao s pripremama za protupožarnu sezonu koju je ove godine provela vojska. O važnosti ovih aktivnosti govorila je i nazočnost ministra obrane Berislava Rončevića, koji je također nazočio toj prezentaciji.

Osvrnuvši se na važnost ovakvih seminara za MORH i OSRH, ministar je kazao kako je namjera Ministarstva otvoriti se javnosti i pridonijeti stvaranju prave slike o Hrvatskoj vojsci. Osvrnuvši se na PP sezonu ministar je istaknuo kako statusni i osobni problemi pripadnika vojske neće utjecati na spremnost i doprinos vojske u njoj, kao što to neki medijski napisi žele prikazati. Napomenuo je kako je za ovogodišnju PP sezonu predviđeno 70 milijuna kuna te kako vjeruje da će i ova sezona, što se tiče sudjelovanja vojske u gašenju požara, biti jednako učinkovita kao i prethodna.

U nastavku se general Obradović, inače zapovjednik Operativnog vatrogasnog zapovjedništva, ukratko osvrnuo na proteklu PP sezonu napomenuvši kako je vojska 113 puta intervenirala u gašenju požara, a na požarište su stizali za samo petnaestak minuta od dojave. Trenutačno su u operativnoj uporabi tri Canadaira, za nekoliko dana bi trebalo stići i četvrti, jedan Air tractor te 8 helikoptera, a kao potpora od prošle je godine u uporabi i bespilotna letjelica.

Nakon iscrpnog izlaganja održana je i demonstracija gašenja požara u krugu vojarne Canadairom i helikopterom te brzo dopremanje ljudi momen na opožarenou područje. ■

Demonstracija gašenja požara

Marijina godina

Marija Čičak ostavila je neizbrisiv trag u ovoj misiji. Službena ocjena *outstanding*. Ocjena kolega Danaca, Korejaca i svih ostalih *outstanding*. Ocjena članova hrvatskog tima i prijatelja *outstanding*

Iz Indije Davor ČULJAK

Prvi CTO i povratak u civilizaciju. Islamabad, grad za koji kažu da i nije Pakistan, značio je da više nisam "gušter", da se dani i mjeseci lakše broje, da su stigla neka nova promatračka lica koja moraju proći kroz "vatreno" krštenje u kašmirskim vrletima. Naravno, poslije toga nova postaja, s druge strane crte razdvajanja, Indija. Nova postaja, nove kolege, nova država, slike gotovo iste. Siromaštvo i bijeda na sve strane. Muškarci, žene i djeca koji grade cestu, tucaju kamen cijele dane, skupljaju ga u drvene košare, rasprostiru i nabijaju popravljujući izlokanе rupe. I tako do prve kiše. I onda ispočetka... I sve to za sto rupija (15 kuna) dnevno. Kako zaboraviti sliku jednogodišnje djevojčice u roza haljinici čija je noga komadom tkanine svezana za obližnji kamen da ne bi otpuzala na cestu, dok joj mama pod užeglim suncem prebire kameće na cesti?!

Neizbrisiv trag u misiji

Dani su se nizali, tjedni... Prvi odlazak doma, sreća na licu moje djece... Povratak nazad, začudo, nije bio težak, znala sam kamo idem i što me čeka, bila sam sigurna u sebe, znala sam da mogu odraditi svoj promatrački posao,

stekla sam prijatelje za cijeli život.

Rad u Zapovjedništu, koji je uslijedio, priželjkivala sam samo da se riješim užasnih kašmirskih cesta i straha koji me ispunjavao kada bi monsun stvorio odrone i suzio ionako usku cestu. Sve je nakon toga postalo rutina: ujutro na posao, poslijepodne nazad u Hrvatsku kuću, u stan. Biti *Military Information Officer* nije bio nikakav problem.

Teško je jednu godinu života sažeti na stranicu Hrvatskog vojnika. Mojih 12 mjeseci u ovoj dalekoj, drugičkoj zemlji bili bi mnogo teži bez podrške mojih hrvatskih dečki: Igora, Davora, Vlade, Ivice, Tomislava. Ni dva života mi ne bi bila dovoljna da se odužim mojim Sarajlijama Kubatima na pomoći, podršci, kavama, poljupcima Amre i Emine. Znala sam čim sam ih upoznala da se Bog iznova na poseban način pobrinuo za mene.

Tu je još mnoštvo dragih lica: Arieb, Goran, Svjetlana, Anser, Lejf, Dalibor, Snježana, velečasni Mahboob... koji su uljepšali moj život ovdje i obogatili ga, svaki na svoj način, ostavljajući neizbrisiv trag u mom sjećanju."

Poslužit će se njezinim riječima, Marija Čičak ostavila je neizbrisiv trag u ovoj misiji. Službena ocjena *outstanding*. Ocjena kolega Danaca, Korejaca i svih ostalih *outstanding*. Ocjena članova hrvatskog tima i prijatelja *outstanding*. Ocjenu za roštilj dat ćemo za točno tri mjeseca u Svetoj Nedelji. Sretno Marija!

Taj Mahal - nenadmašan simbol ljubavi

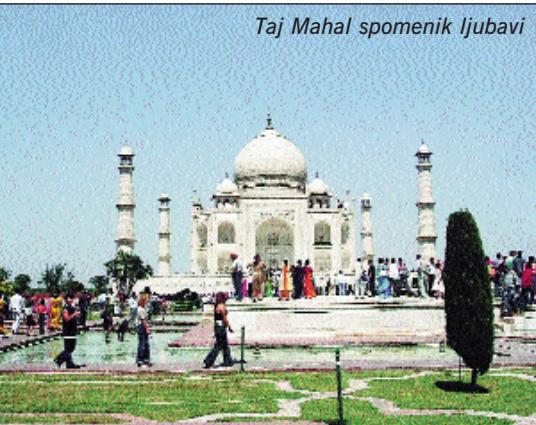
U knjigama je zapisano da se Arjmand Banu Begum rodila u travnju 1593. u Agri i u svojoj četrnaestoj godini udala za princa Khurrama, kao njegova treća žena. Tada je dobila ime Mumtaz Mahal ili „voljeni ukras dvora“. Ne zna se mnogo o njoj, ali

još za njezina života pjesnici su opjevali njezin izgled, otmjenost i osjećajnost. I mjesec bi se trebao skriti od srama pred njezinom ljepotom, govorili su. Kad se princ popeo na paunski tron, kao peti mogulski vladar Shah Jahan I, ona je bila njegov vjerni pratitelj i najutjecajniji savjetnik, putujući s njim cijelim imperijem. Shah joj je vjerovao toliko da joj je povjerio čak i carski pečat, Muhr Uzah. Za 39 godina života i 25 godina braka rodila mu je četrnaestero djece. Umrla je u lipnju 1631. u Burhanpuru u Deccanu rađajući djevojčicu Shahzadi Gauhara Begum, dok je pratila Shah Jahana u ratnom pohodu protiv Lodija.

Kažu da je njezina posljednja želja, koju je prošaputala caru, bila da izgradi spomenik kojim će biti ovjekovječena njihova ljubav. Nakon njezine smrti Shah se osamio tugujući tjednima, a kada se ponovno pojavio, njegova je kosa bila sijeda, leđa povijena i lice izmoženo. Održao je obećanje i izgradio Taj Mahal u Agri. Gradnja je trajala 12 godina a gradilo ga je više od 20 000 ljudi. Bijeli mramor dovezen je iz Rajasthanha, kristal iz Kine, lapis lazuli s Cejlona, jasper iz Punjaba, karnelian iz Bagdada, ahat iz Jemena, najfiniji koralji iz Arabije, tirkiz, žad, oniks, malahit, rubini iz cijelog svijeta. Draguljari su obrađivali granit i dijamante dopremane u 114.000 pošiljki iz nekadašnje mogulске prijestolnice Fatehpur Sikri. Taj Mahal, nenadmašan simbol ljubavi i poštivanja ljepote i vrlina neponovljive Mumtaz Mahal, jedno je od sedam svjetskih čuda. Toličko je lijep da nadilazi najljepše riječi i sve ono što je u knjigama zapisano.

Dirnut, nazvao sam svoju Mumtaz da joj ispričam storiju o ovoj velikoj ljubavi. Kaže - nemoj mi legende, Čuljak, svega ti, napravi štogod dok sam živa... ■

Taj Mahal spomenik ljubavi

Uzvratni posjet

Nedavno je zapovjednik našeg sektora bio u radnom posjetu TS-ovima Sjevernog sektora, a sada je došlo vrijeme za uzvratni posjet zapovjednika Sjevernog sektora. Jedna od postaja njegova obilaska bio je i naš TS

Iz Zapadne Sahare Karlo PILKO

Nakon mjesec dana odmora u domovini, došlo je vrijeme povratak u misiju. Iako je bilo neobično ponovno ostaviti obitelj i prijatelje, moram priznati kako mi povratak u Saharu i nije teško pao. Nakon četiri mjeseca provedena u pustinji, pijesak, vrućina i tamošnji tempo života i rada uvuku se pod kožu. Putovanje natrag iskoristio sam za dvodnevni obilazak Casablance, a nakon toga - pravac Laayoune. Nakon dolaska na TS Mijek, vratio sam se redovitim dužnostima vojnog promatrača, a civilizaciju i sve ono što ona nosi ostavio sam otprilike 800 kilometara iza sebe.

Dobrodošlica i sand party

Nedavno je zapovjednik našeg sektora bio u radnom posjetu TS-ovima Sjevernog sektora, a sada je došlo vrijeme za uzvratni posjet zapovjednika Sjevernog sektora. Jedna od postaja njegova obilaska bio je i naš TS. U skladu s programom posjeta, eskortna ophodnja s Mijeka sačekala je pukovnika Pierra Grosa te njegovu pomoćnicu, bojnicu Elisabeth, na području Španjolske utvrde koja je granično područje naša dva sektora. Bila je to dobra prigoda da pukovnik Gros osjeti kako živimo i radimo mi koji se nalazimo duboko u pustinji, s obzirom na to da se njegovo zapovjedništvo nalazi na dosta kamenitom i lakše prohodnom terenu. Kako i priliči, za ovako

uvažene goste na TS-u je priređena dobrodošlica kojom je zapovijedao bojnik Denis Ferre. Nakon kratkog predstavljanja te pozdrava bilo je vrijeme da se pukovnik i pomoćnica pridruže dnevnom brifingu, a nakon toga im je prezentiran rad, život, zadaće, ali i problemi s kojima se susrećemo u našem području odgovornosti. Računalnu prezentaciju brižljivo je pripremilo osoblje iz G-2 i G-3, a bili su joj nazočni svi promatrači. Ona je omogućila pukovniku Grosu kratak ali temeljit

ranije, vrijeme smo iskoristili kako bi zapovjednik sektora obišao grad, osobito mjesta gdje se ručno izrađuje nakit koji je jedan od autentičnih pusatinjskih, ali i općenito afričkih suvenira. Čak se i bojnica Elisabeth okušala u ručnoj obradi kamena za ogrlice. No, cijena takve unikatne ogrlice isprva je bila 30 dolaru, da bi se nakon što je već plaćena popela na 50 dolaru, što je bio dovoljan razlog da se iz Zouerata ode bez unikatnog suvenira. U dogovorenog vrijeme susreli smo se s ophodnjom naših kolega iz Agwanita. Oni su preuzezeli brigu o pukovniku i bojnicu koji će iduća dva dana biti njihovi gosti.

Nadalje nas je put vodio na jezero Gilta. Ona su u svakom slučaju jedna od atrakcija u našem sektoru i doista ih vrijedi posjetiti. Kad smo došli na jezera, pripremili smo poljski ručak - roštilj i sokove te se tim dvosatnim predahom odmorili od putovanja. Pukovnik Gros je još jedanput zahvalio na dobrodošlici.

Očekivao nas je povratak na Mijek, te smo se pozdravili s kolegama promatračima i gostima koji su nastavili putovanje prema TS-u Agwanit. Na Mijeku redoviti brifing nakon provedene zadaće, a onda, konačno, zasluženi odmor. Naravno, sutra je novi dan, nove zadaće, novi izazovi. Bilo kako bilo, moje vrijeme na Mijeku počalo ističe. Idući mjesec, sukladno zapovijedi iz Zapovjedništva misije, očekuje me nova dužnost u Alžiru, u gradu Tindoufu, gdje sam imenovan za logističkog časnika u uredu časnika za vezu misije, ali sudeći prema onome što mi je rekao pukovnik Gros, moj kolega, bojnik Robert Glavina, trebao bi uskoro preuzeti dužnost zapovjednika TS-a Mahbas. Time bismo nastavili već dobar posao koji su iza sebe ostavili naši prethodnici, hrvatski časnici u misiji, ali i otvorili nove mogućnosti i olakšali rad onima koji će doći nakon nas. ■

Prezentacija rada na TS-u Mijek

vid u svu problematiku, ali i dala mogućnost da uspoređuje različite TS-e te da za vrijeme svog mandata u misiji unaprijedi rad i život u svom sektoru. U večernjim satima u čast gostiju je pripremljen i tradicionalni *welcome party* uz tortu, ali i *sand party* kako bi gosti u skladu s našom tradicijom osjetili što znači svakodnevna borba s pijeskom kojeg nakon nekoliko dana prepunih pješčanih oluja na našem TS-u nije nedostajalo. Druženje nakon borbe s pijeskom nastavili smo u blagovano, no, na žalost, ne predugo, jer nas je već ujutro čekala nova zadaća.

Bez unikatnog suvenira

Trebalo je pukovnika Gosa i njegovu pomoćnicu odvesti u Mauritaniju, gdje nas je čekala ophodnja sa TS Agwanit. Uobičajeno mjesto takvih susreta je zračna luka u Zueratu ali kako smo mi na odredište došli nešto

■ Zapovjednik Sjevernog sektora pukovnik Pier Goss u posjetu Mauritaniji

Održano 11. prvenstvo OSRH u streljaštvu

Rezultati zavidni, ali slaba konkurenčija

Za titulu najboljeg u gađanju vojničkom puškom, pištoljem i sportskim pištoljem natjecalo se 60-ak pripadnika HV-a. Gledano organizacijski natjecanje je bilo vrlo uspješno, ali se ove godine natjecalo mnogo manje strijelaca nego prošlog prvenstva, iako je riječ o jednoj od najvažnijih sportskih disciplina u vojski

Milenka PERVAN STIPIĆ, snimio Tomislav BRANDT

Na automatiziranoj streljani Vrapčanski potok od 5. do 9. lipnja održano je 11. prvenstvo OSRH u streljaštvu. Za titulu najboljeg u gađanju vojničkom puškom, pištoljem i sportskim pištoljem natjecalo se 60-ak pripadnika HV-a, od toga i četiri žene, okupljenih u 12 ekipa. Osim visokih vojnih predstavnika, predvođenih izaslanikom načelnika GSOS-a brigadirom Marijanom Biškićem, natjecanju su nazočili i čelni ljudi iz Streljačkog saveza Zagreba i Hrvatske dr. Damir Karlović i Tomislav Šepc.

Iako su vremenske prilike bile otežavajući činitelj u ostvarivanju zavidnih rezultata, i prakse, prema riječima bojnika Krešimira Vrančića, iz-

rednik Nikola Crnković iz AT satnije 66. bojne VP-a te satnik Nikola Crnković, zapovjednik satnije za vatrenu potporu Bojne za specijalna djelovanja, koji je proglašen i najboljim strijelcem prvenstva. Gledano organizacijski natjecanje je bilo vrlo uspješno, ali se ove godine natjecalo mnogo manje strijelaca nego prošlog prvenstva, iako je riječ o jednoj od najvažnijih sportskih disciplina u vojski.

Što se tiče rezultata u pojedinačnoj konkurenčiji najbolji je bio satnik Robertino Perković u gađanju samokresom 9 mm u brzoj i preciznoj paljbi, zatim stožerni narednik Nikola Crnković u gađanju puškom 7,62 mm,

Stožerni narednik Nikola Crnković, najbolji u gađanju puškom

Dosad sam sudjelovao na svih jedanaest prvenstava, imam mnogo medalja, a nositelj sam i vojnog rekorda u brzoj paljbi (247 krugova). Bio sam i državni prvak u pušci velikog kalibra u preciznoj paljbi (ležeći stav). Član sam vojne reprezentacije od samog početka tako da sam dosad bio na mnogim natjecanjima izvan zemlje. Konkurenčija u vojski nije velika kao nekada. Iz sustava su otišli mnogi vrsni strijelci, a pridošlica je malo. Osim što se za natjecanje treba pripremati tijekom cijele godine, što traži dobru motivaciju, ovaj sport je i skup. Opremu za puškaša sami financiramo (cipele, hlače, rukavice, remnik), a cijena je oko 10 000 kuna i možemo je kupiti samo izvan zemlje. Ovo mi je posljednje natjecanje u vojski jer ubrzo odlazim u mirovinu. No, nastaviti ću se baviti ovim sportom u svom matičnom klubu.

bornika vojne reprezentacije, može se reći da je i ovo natjecanje bilo rezultatski doista uspješno. Tako je u gađanju sportskim pištoljem brzom paljbom narednica Vanda Dunđer iz pristožerne postrojbe GSOS-a RH poboljšala rekord za 11 krugova (sada iznosi 276 krugova). Vrlo dobar rezultat postigli su i najbolji pojedinci u gađanju vojničkom puškom i pištoljem - stožerni na-

**Satnik
Robertino
Perković,
najbolji u
gađanju
pištoljem**

Streljaštvom

se bavim dugo godina, a kako sam viši sportski trener streljaštva tako sam i strukom vezan za njega. Po vokaciji sam pištoljaš. U civilnom klubu u Zadru pucam iz zračnog pištolja malog i velikog kalibra, a u vojski pucam veliki kalibr u preciznoj i brzoj paljbi (CISM MRF, ISSF). Od 1996. član sam vojne reprezentacije i ovo je moje posljednje natjecanje u vojski jer za nekoliko dana napuštam sustav i odlazim u mirovinu. Na osnovi dugogodišnjeg iskustva u streljaštvu moram reći da za streljaštvu kao sport u vojski ne slabiti zanimanje među vojnicima. Problemi su u nečem drugom. Talenata ima mnogo, ali se ne mogu razvijati, jer da bi se bilo dobar strijelac potrebno je trenirati cijelu godinu, a ne samo 15-ak dana prije natjecanja. Samo oni koji treniraju u civilnim klubovima mogu se nadati dobrim rezultatima. Primjerice, u Njemačkoj ili Francuskoj postoje tzv. vojni kampovi u kojima vojnici sportaši tijekom cijele godine treniraju i spremaju se za natjecanje u pojedinom sportu. Njihova je obveza da tijekom godine sudjeluju na natjecanjima i tako na najbolji način predstavljaju vojsku i državu. Tako je svojedobno veliki skijaš Alberto Tomba, dok je osvajao svjetske skijaške utrke, istodobno bio u redovima talijanskih karabinjera. Ili najnoviji primjer, Slovenca Rajmonda Debevecu, svjetskog prvaka u pušci u civilstvu, slovenska vojska je unovačila u svoje redove.

iza njega razvodnik Damir Mihalić u istoj disciplini te narednica Vanda Dunđer u gađanju sportskim samokresom 9 mm. U ekipnoj konkurenčiji najbolji su bili pripadnici 2. gbr.

Petodnevnim studijskim putovanjem uspješno je privедено kraju školovanje 13. naraštaja Zapovjedno-stožerne škole "Blago Zadro"

Tradicionalno stožernim točkama hrvatske obrane

Polaznici trinaestog redovitog naraštaja ZSŠ-a "Blago Zadro" boravili su od 6. do 10. lipnja na studijskom putovanju koje se redovito organizira na kraju školske godine. Riječ je o radnom putovanju tijekom kojeg su polaznici obišli dio hrvatskog ratišta i neka mjesta koja su dala veliki obol u obrani domovine

Snimila i napisala Leida PARLOV

Polaznici trinaestog redovitog naraštaja Zapovjedno-stožerne škole "Blago Zadro", zajedno sa zapovjednikom škole brigadirom Zdravkom Andabakom i nastavnicima, boravili su od 6. do 10. lipnja na studijskom putovanju koje se redovito organizira na kraju školske godine. Riječ je o radnom putovanju tijekom kojeg su polaznici obišli dio hrvatskog ratišta i neka od mjesta koja su dala veliki obol u obrani Republike Hrvatske. Održane su i zanimljive prezentacije o bojnim djelovanjima tijekom Domovinskog rata, a bila je to i dobra prigoda za upoznavanje s povijesnim i kulturnim znamenitostima zemlje.

Petodnevno putovanje je već tradi-

ta Josipu Joviću. Putovanje je nastavljeno dalje na jug, prema Splitu. Tijekom posjeta Lori polaznici su se upoznali s ustrojem, radom, aktivnostima i flotom HRM-a, a održana je i zanimljiva prezentacija o bojnim djelovanjima HRM-a tijekom Domovinskog rata. Trećeg dana programom je bio predviđen posjet najužnjem dijelu Hrvatske - Prevlaci i rtu Oštvo, kao i razgledavanje Dubrovnika, što je sve bilo otežano zbog izrazito lošeg

Polaganje vjenaca na spomen-obilježje Josipu Joviću na Plitvicama

Polaznici 13. naraštaja ZSŠ-a na Kninskoj tvrđavi

Predavanje o akciji
Maslenica održao je brigadir Mladen Fuzul

cionalno započelo na Plitvicama. Brigadir Zdravko Andabak, i sam sudionik događanja na Plitvicama 1991., oživio je sjećanje na te događaje koji su u ne tako davnoj hrvatskoj povijesti ostali zabilježeni kao Krvavi Ustiks, a položen je i vijenac na spomen-obilježju prvoj žrtvi Domovinskog ra-

vremena. S organizacijom i zadaćama 4. korpusa sudionici putovanja upoznali su se tijekom boravka u Kninu, gdje je održana i prezentacija raščlambe borbenog djelovanja u operaciji Oluja. Iako je predviđeno da se spomenuta prezentacija održi na Kninskoj tvrđavi, ponovo zbog lošeg vremena to nije bilo moguće, tako da je prezentacija održana u Domu HV-a u Kninu.

Posljednje odredište ovog zanimljivog, sveobuhvatnog, ali i programski zahtjevnog putovanja bio je Zadar. U zrakoplovnoj bazi Zemunik domaćini su goste upoznali s radom i aktivnostima ZIO HRZ-a i PZO-a, organizirano je i razgledavanje TT zbora, a polaznici su prisustvovali i zanimljivom letačkom programu. U Zemuniku je

brigadir Mladen Fuzul, zapovjednika IV. gbr, prvo u učionici a potom i na terenu, koliko su to dopuštali vremenski uvjeti, održao zanimljivo i dojmljivo predavanje o akciji Maslenica nakon čega su polaznici škole zapalili svijeću na spomen-obilježju

poginulim pripadnicima IV. gbr te su se puni dojmova uputili prema Zagrebu. Brigadir Andabak, na kraju se svima zahvalio na dobroj međusobnoj suradnji a studijsko putovanje je ocijenio uspješnim. ■

Polaznici u razgledavanju TT zbora u ZIO-u HRZ-a i PZO-a u Zemuniku

Međunarodno natjecanje u preciznom slijetanju parajedrilicom

Nebeski majstori

Cilj nam je da se ta vrsta sporta promovira u Hrvatskoj vojsci s obzirom na to da već postoje dodirne točke uzme li se u obzir padobrana obuka. Isto tako postoji inicijativa za uvođenjem ovog sporta u Hrvatsku vojsku, te za organizacijom vojnog natjecanja u toj disciplini, kazao je izbornik hrvatske reprezentacije u preciznom slijetanju parajedrilicom brigadir Zdravko Jakop

Andreja DEČAK, snimio Dubravko KOVAC

Na Ravnoj Gori nedaleko od Trakoščana održano je proteklog vikenda Međunarodno natjecanje u preciznom slijetanju parajedrilicom - European Cup Trakoščan 2005 i Hrvatska liga-cup. Drugi put organizirano u našoj zemlji, ovogodišnje je natjecanje upriličeno pod visokim

pokroviteljstvom Hrvatskog sabora a u organizaciji Hrvatskog zrakoplovnog saveza i Kluba slobodnog letenja "Kolibri" Cvetlin. Osim domaćina, hrvatskih predstavnika, na natjecanje su prištigli i gosti iz Slovenije,

Velike Britanije, Srbije i Crne Gore, Makedonije i Kosova.

Inicijativa za uvođenje u Hrvatsku vojsku

Osim natjecanja koje je organizirano 11. i 12. lipnja, svojevrsna je prethodnica tome bio trening, te demonstracija paraglajdinga za pripadnike Bojne za specijalna djelovanja, i to 10. lipnja. Naime, kako nam je pojasnio izbornik hrvatske reprezentacije u preciznom slijetanju parajedrilicom brigadir Zdravko Jakop, cilj ove pokazne vježbe je dvojak: s jedne strane, promocija ovog sporta u Hrvatskoj vojsci, s obzirom na to da već postoje dodirne točke uzme li se u obzir padobrana obuka, a s druge strane kako bi se

za ljude koji se time bave, a hrvatski su vojnici, pokazalo razumijevanje za njihove treninge i natjecanja. "Isto tako", doda je brigadir, "postoji inicijativa za uvođenjem ovog sporta u Hrvatsku vojsku, te za organizacijom vojnog natjecanja u toj disciplini." Od hrvatskih predstavnika, ujedno i pripadnika Hrvatske vojske, na spomenutoj su pokaznoj vježbi, osim navedenoga izbornika sudjelovali i natporučnik Ivica Štefanec iz Operativnog strategijskog simulacijskog središta, te desetnik Josip Knez iz 279. bojne vaze HRZ-a i PZO-a. S visine od 620 m naši su se dečki s lakoćom spuštali, te nevjerojatno ležerno plovili na vjetru do zadanog cilja.

Bavljenje parajedriličarstvom zahtjeva ljubav i treniranje

U razmacima između uzleta izbornik Jakop nas je upoznao s osnovnim komponentama ovoga sporta. Ističući kako ne postoje neki posebni uvjeti za bavljenje parajedriličarstvom, Jakop je rekao kako ono zahtjeva ljubav i treniranje. Ujedno pojasnivši kako osim doskoka na zadani cilj - precizno slijetanje, postoji i prelet parajedrilicama iznad objekata u zadanom vremenu, izbornik je napomenuo kako je iznad svega ipak uživanje u letu koje se može iskusiti na parajedrilicama. No, ono što smo "iz prve ruke" htjeli saznati odnosilo se na to kako je bilo onima koji su pokaznu vježbu izveli. Desetnik Knez, inače član KSL "Kolibri" Cvetlin, te prvak Hrvatske u preciznom slijetanju parajedrilicom 2004. godine, uz osmijeh nam je rekao kako je svaki put - izvrsno. "Tek kada netko poleti, shvaća zašto ptice pjevaju", uz šalu je dodaо, dok je na upit o postojanju straha iskreno odgovorio kako je to dar od Boga. "Da nema straha

čovjek bi se previše opustio, te time mogao izazvati nepotrebne komplikacije u inače ugodnom letu." Na spomen komplikacija, naša je znatiželja htjela biti zadovoljena i u svezi s mogućim problemima koji za letače mogu nastati u zraku. Brigadir Jakop, veterani u ovom sportu i nositelj visokih pozicija na domaćoj i svjetskoj rang listi, te član KPJ "Let" Ivanec rekao je da problemi mogu nastati ali je u sklopu obuke i vježbanje njihova oticanja, tako da se nesreće mogu izbjegći. Želeći nam što vjernije prikazati ono što je svakako teško riječima iskazati, domaćini su i nama ponudili probni let. No, iskreno priznajemo - hrabrosti nismo imali. Zadovoljili smo se promatranjem nebeskih majstora i dojmova koji su na nas ostavili. Vjerujemo, istih kao i na pripadnike Hrvatske vojske kojima će možda baš taj sport postati dio obuke unutar njihovih specijalnosti.

U istom je ozračju proteklo i natjecanje. Uz pogodan vjetar, parajedriličari su pokazivali svoje vještine, a najuspješniji su izborili prva mjesta i vrijedne nagrade. Najbolji na Europskom kupu, ove su godine bili Slovenci zauzevši prva tri mjesta u pojedinačnoj konkurenciji. U ekipnoj konkurenciji uz najbolje Slovence, drugo mjesto osvojila je ekipa Hrvatske, a treće Makedonije. U Hrvatskom liga kupu u preciznom slijetanju parajedrilicom - paraglajderom, prvo mjesto osvojio je Radoslav Ostermann - PJK "Zagreb", drugo Davor Anićić - PJK "Zagreb", a treće Josip Knez - KSL "Kolibri" Cvetlin.

Nakon uspješnog vikenda, uspješnih letova i slijetanja, za parajedriličare predstoji još i Svjetsko prvenstvo koje će se u kolovozu održati u Srbiji i Crnoj Gori. ■

Radni posjet prvog dočasnika GSOS-a ZzL-u

U radnom posjetu Zapovjedništvu i postrojbama ZzL-a boravio je 1. lipnja prvi dočasnik GSOS-a RH časnički namjesnik Goran Turk sa suradnicima.

Tom je prigodom organiziran radni sastanak s prvim dočasnicima i koordinatorima Dočasnicičkog zbora, te stožer-

nim dočasnicima iz zapovjedništva. Prvi dočasnik ZzL-a časnički namjesnik Robert Budrović upoznao je multimedijalnom prezentacijom nazočne s trenutačnim stanjem, dostignućima i problemima u svakodnevnom životu i radu, te s planovima razvoja Dočasnicičkog zbora u ZzL-u. Prvi dočasnik GS-a upoznao je DLP ZzL-a s aktivnostima Dočasnicičkog zbora OS-a, te njegovom ulogom i zadaćama u idućem razdoblju.

Uslijedio je obilazak nastavnog servisa SOLS-a, gdje su prezentirane mogućnosti provedbe obuke, te obilazak Re-montnog zavoda.

Na završetku svog radnog posjeta prvi dočasnik GSOS-a RH izrazio je zadovoljstvo viđenim visokim standardima, stručnošću i profesionalnošću koju dočasnici ZzL-a pokazuju u svakodnevnom radu s vojnicima, te u radu i rukovanju sa zahtjevnim tehnikom i TTS-om.

OJI

"Zemlja u ratu - zemlja u miru"

U galeriji "Zvonimir" 13. lipnja otvorena je izložba radova članova Hrvatskog likovnog društva pod nazivom "Zemlja u ratu - zemlja u miru". Riječ je o izložbi organiziranoj u prigodi Dana državnosti, a

u godini obilježavanja 10. obljetnice vojnoredarstvene akcije Oluja. Trideset i dvoje autora u svojim djelima obradilo temu zemlje, rata i mira, kroz splet umjetničkih izražaja u slici i terakoti. Svojevrsni uvod u izloške, te osvrta na postav dao je prof. Milan Ilić. Napominjući kako svako od djela svjedoči o nekom trenutku rata ili mira, prof. Ilić je napomenuo kako je središnja tema izložbe - Vukovar, te zaželio da vrijeme provedeno na izložbi bude svojevrsni spomen na rat na našim prostorima, te zahvala onima koji su u stvaranje domovine utkali svoje živote. Izložba se može razgledati u prostoru galerije "Zvonimir" do 1. srpnja 2005.

A.D.

Prisega 55. naraštaja mornara

Drugi ovogodišnji naraštaj mornara prisegnuo je na vjernost domovini 11. lipnja u Ratnoj luci Lora.

Svečanost su uveličali zapovjednici postrojbi HRM-a, članovi obitelji i prijatelji, predstavnici grada Splita, Crkve, MUP-a, medija te udruga proizvihlih iz Domovinskog rata.

Pozdravnu dobrodošlicu uputio im je zapovjednik Središta za odgoj i obuku mornara pukovnik Rade Lasić i istaknuo da je to njihov veliki dočađaj i čin zrelosti. Čin kojim postaju mornari HRM-a i Hrvatske vojske, one iste vojske koja je samo desetak godina ranije ispisala najsvjetlijie stranice u tisućljetoj povijesti hrvatskoga naroda. Nadalje je pukovnik Lasić poručio 104-ici mornara da su nasljednici onih koji su s puškom u ruci, zanosom u duši i istinom u srcu branili, čuvali i stvarali

ovu zemlju. Ukratko je upoznao mornare s tim da osim obuke i odgoja imaju i druge velike i odgovorne zadaće, a na

poseban način sudjeluju u pripremi i provedbi predstojećeg 42. svjetskog vojnog prvenstva u mornaričkom petoboju.

Izaslanik načelnika Glavnog stožera bio je zamjenik zapovjednika HRM-a komodor Zdenko Simićić, koji je prigodnim govorom, pozdravljajući i čestitajući, mornarima zaželio sreću i uspjeh.

OJI

Prvašići među zrakoplovima

Više od tisuću djece iz dječjih vrtića, te prvih i drugih razreda osnovnih škola iz Zadra i Zadarske županije posjetilo je u proteklim mjesec dana vojarnu "Zemunik".

Za djecu će u posebnom sjećanju ostati susret s vojnim pilotima i upoznavanje zrakoplova na kojima lete. U mnogima će zasigurno ovaj posjet potaknuti ljubav za neko od vojničkih zanimanja, a bilo je i razreda koji su već odlučili "izabrati" pilotski poziv, dok je primat kod djece među zrakoplovima odnio popularni Canadair.

M. K.

Australija traži novu haubicu

AUSTRALSKA vojska u sklopu programa Land 17 planira nabaviti dvadesetak samovoznih haubica kalibra 155 mm. Prvi kontakti s proizvođačima takvih sustava ostvareni su koncem 2004., a raspisivanje natječaja za prikupljanje ponuda planira se za ljetu 2005.

Zainteresirani su proizvođači počeli s pripremama pa je tako francuska tvrtka Giat Industries potpisala ugovor s lokalnom obrambenom tvrtkom ADI Limited. Ugovorom je predviđena ponuda francuskog kotačnog samovoznog sustava Caesar kalibra 155/52 mm u sklopu šireg umreženog rješenja kojeg nude ADI. ADI u razvoju umreženog topničkog nadzorno-zapovjednog sustava surađuje s tvrtkom Thales. Sustav bi trebao omogućiti umrežavanje svih elemenata topništva te uključivanje postrojbi opremljenih tim sustavom u združene međunarodne snage, zbog djelovanja u raznim mirovnim misijama. Uz Giat sa Caesarem vjeruje se kako će se na natječaj prijaviti i južnoafrički Denel s kotačnim sustavom Condor

Bofors

kalibra 155/52 mm, izraelski Soltam s kotačnim sustavom ATMOS 2000 kalibra 155/52 mm, švedski Bofors Defence s kotačnim sustavom FH-77BW L52 kalibra 155/52 mm. Ponudu je najavio i njemački Krauss-Maffei Wegmann s gusjeničnim sustavom AGM kalibra 155/52 mm.

Taj je natječaj jasno pokazao smjer razvoja samovoznog topništva u bliskoj budućnosti. Svi ponuđeni sustavi imaju cijevi dužine 52 kalibra, a cijevi dužine 39 i 45 kalibara definitivno odlaze s tržišta kao tehnički i

taktički inferiornija rješenja. Vjerojatno će se zadržati samo u vučnim sustavima, gdje je važna manja težina. Sve je zamjetnija uporaba kotačnih podvozja (samo njemačka ponuda je na gusjenicama), i to uporabom više ili manje modificiranih terenskih kamiona s oružjem postavljenim na stražnji dio podvozja.

Val koji je prije desetak godina pokrenuo Caesar očito dobiva na snazi i postaje budućnost samovoznog topništva.

M. PETROVIĆ

VIŠE europskih zemalja, koje trenutačno predvode Britanija, Francuska i Švedska, razmatraju mogućnost razvoja nove obitelji taktičkih projektila koji bi se lansirali sa zrakoplovnih platformi i s različitih tipova vozila pješaštva. Radni naziv projekta je EMM (European Modular Munition). Na zadnjem radnom sastanku inicijalne skupine, koji je održan prošlog mjeseca, objavljeno

je da je vrlo vjerojatno pristupaće novih zemalja tom razvojnom projektu, odnosno kao novi partneri spominju se Španjolska, Italija i Njemačka. Razlog u EMM inicijativi s jedne strane leži u odredenom nezadovoljstvu s Trigat programom, odnosno u nesigurnosti oko sličnog američkog razvojnog programa (Joint Common Missile). Stoga su europske zemlje odlučile krenuti u razvoj nove „europske“ obitelji tzv. "beyond - line - of - sight" vođenih projektila, namijenjenih za protuoklopnu borbu, odnosno za napade na

European Modular Munition

druge dobro branjene ciljeve. Prema temeljnim planovima novi EMM projektili trebali bi biti operativni između 2015. i 2017. godine. Maksimalni domet bi im se kretao između 8 i 24 km, a za navođenje bi rabili kombinirani inercijalni i GPS navigacijski sustav. Temeljne platforme bili bi borbeni helikopteri Eurocopter Tiger i AH-64A/D Apache, potom bi se prešlo na prilagodbu njihovog integriranja na vozila pješaštva, odnosno na borbene avione. Prepostavlja se kako će inicijalna skupina (koju čine Britanija, Francuska i Švedska) u razvoj tehnološkog demonstratora u narednom razdoblju uložiti oko 60 milijuna eura.

I. SKENDEROVIC

Brodovi bez posade za singapursku mornaricu

SINGAPURSKA ratna mornarica pokrenula je proces ispitivanja mogućnosti uporabe ratnih brodova bez posade koje namjerava kupiti i/ili samostalno graditi u bliskoj budućnosti. Razmatraju se mogućnost uporabe površinskih i podvodnih plovila u obavljanju više različitih zadaća. Zbog toga su u tijeku prikazi mogućnosti nekih postojećih plovila bez posade kojima se želi stići početno iskustvo i potvrditi mogućnost operativne uporabe. Trenutačni prikazi fokusirani su na testiranju mogućnosti površinskih plovila bez posade u provedbi zadaća izviđanja i nadzora na velikim udaljenostima.

Singapurska ratna mornarica ističe da su se bespilotne letjelice dokazale u brojnim borbenim operacijama te se očekuje da će i plovila bez posade biti jednakom uspješna u sličnim zadaćama. Uporaba takvih plovila posebice je važna za manje mornarice koje imaju ograničene ljudske potencijale ali su dovoljno bogate i tehnološki napredne da mogu usvojiti i najsuvremeniju tehnologiju.

Jedno od plovila koje je trenutačno na testiranju je napredno eksperimentalno plovilo Spartan američke ratne mornarice. Program Spartan pokrenula je američka ratna mornarica u fiskalnoj godini 2002. kao demonstrator naprednih tehnologija daljinskog upravljanja plovilom koje se može rabiti u zadaćama zaštite snaga i područja, izviđanja i kontrole terena, te borbenog djelovanja koje obuhvaća i protuminsku borbu.

Spartan je baziran na komercijalnim plovilima dužine 7 i 11 metara. Osnovno je plovilo opremljeno sustavima za daljinski prijenos podataka i kontrolu plovidbe. Modularni pristup gradnje omogućava prilagodbu Spartanu različitim zadaćama. Trenutačni se razvoj usredotočio na razvoj modula za tri vrste misija: protuminsku borbu, izviđanje i nadzor područja uz zaštitu snaga, te precizni napadi na ciljeve na moru i kopnu. Četvrti modul namijenjen

protupodmorničkoj borbi dovršava se i njegovo će testiranje početi potkraj ove godine.

Singapurska ratna mornarica je zadovoljna pokazanim mogućnostima Spartan, te najavljuje daljnja testiranja koja će obuhvatiti postopeće i sve module. Naglasak je na ispitivanju njihove uporabljivosti u uvjetima tropске klime (vrlo visoka temperatura i vlažnost).

I prije završetka svih ispitivanja singapurska se ratna mornarica odlučila za podvodno besposadno plovilo Hydroid REMUS koje je naručila još 2004. godine. Prema tvrtki Hydroid Singapur će REMUS sustav rabiti za hidrografska ispitivanja podmorja u singapurskom okruženju iako se plovilo može iskoristiti i za druge namjene.

T. JANJIĆ

A Secure Profile

A family approach

As design and development costs are often a high percentage of the total cost of a system (including qualification and tests), the possibility to have a modular approach when conceiving new products can allow remarkable savings.

This procedure has been followed in the design of our families of turrets: HITROR™, HITFIST™, HITFACT™.

Ranging from 762 up to 120mm, Oto Melara turrets also represent the ideal candidate for retrofit programs of existing vehicles thanks to their weights and dimensions.

This unique approach of "menu" turrets is raising great interest in the international markets for the commonalities and standardization it allows.

oto melara

A FINMECCANICA COMPANY

Oto Melara via Velikački 15, I-34016 Spinea (Italy)
tel (+39) 0187 581111 - fax (+39) 0187 580480

Rusija uvodi u naoružanje BMD-4

RUSKI konstrukcijski ured KBP proveo je modernizaciju gusjeničnog desantnog borbenog vozila BMD-3 za potrebe ruske vojske. Modernizirano je vozilo dobilo označku BMD-4. Rusko ministarstvo obrane je u planovima za 2004. osiguralo novac za pet vozila koja bi se trebala isporučiti tijekom ove godine.

Vojni su dužnosnici zabrinuti zbog starenja opreme, osobito one u sastavu zračnodesantnih snaga koje se često rabe u kriznim situacijama. Oko 80% svih BMD-ova starije je od 15 godina i intenzivno su rabljeni cijelo to vrijeme.

Razvoj inačice BMD-4 utemeljen je na modularnom pristupu. Uporabljena je kupola razvijena za borbeno vozilo pješaštva BMP-3M. Ku-

polu je razvila tvornica strojeva Kurgan, a ima masu od 3,2 do 3,9 tona, ovisno o inačici.

Kupola kao glavno oružje ima glatkocijevni top 2A70 kalibra 100 mm uz koji je postavljen top kalibra 30 mm. Iz topa 2A70 mogu se osim standardnih granata ispaljivati i laserski vođeni projektili 9M117M1 dometa 5500 m. Nosi 52 granate kalibra 100 mm i 500 granate kalibra 30 mm.

Postavljen je i moderan sustav za upravljanje paljbom sa stabiliziranim topnikovim ciljnikom opremljenim termalnom kamerom, sustavom za automatsko praćenje cilja i digitalnim balističkim računalom.

BMD-4 na dobroj podlozi postiže 70 km/h, a izvan puteva brzina je manja - 45 km/h. Vozilo je amfibij-

sko, a kroz vodu se kreće pomoću dva vodena propulzora.

Ruska se obrambena industrija nuda kako će narudžba ruskog ministarstva obrane potaknuti i strane korisnike na nabavu novih kupola. BMP-3 je u naoružanju Ujedinjenih Arapskih Emirata (oko 700 vozila) i postoji mogućnost modernizacije. Interes su pokazali i Kina, koja razvija domaće borbeno vozilo te Indija koja treba modernizirati veći broj borbenih vozila BMP-2.

M. PETROVIĆ

Francuski Rafale na američkom nosaču

KRAJEM prošlog mjeseca na širem području Atlantika održana je višednevna multinacionalna vojna vježba „Multi-National Maritime Exercise (MNME) 05-1“. Na vježbi je sudjelovalo više od 17 000 pripadnika oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država, Kanade, Ujedinjenog Kraljevstva, Francuske i Španjolske. U sklopu te vojne

vježbe na američki nosač zrakoplova USS Dwight D. Eisenhower (CVN 69) sletjelo je nekoliko različitih tipova savezničkih zrakoplova, među kojima je najviše pozornosti plijenio višenamjenski borbeni avion francuskog mornaričkog zrakoplovstva Rafale M.

Vježba je održana radi uvježbanja multinacionalnih snaga, od-

nosno podizanja razine njihove interoperabilnosti u svrhu potpore NATO NRF (NATO Response Force) snaga. NRF snage kombiniraju različite elitne postrojbe iz više zemalja, koje onda čine jedinstvenu postrojbu spremnu za razmjehstaj na bilo koje područje operacija u svijetu za pet dana, odnosno koja će biti sposobna za obavljanje različitih zadaća. Puna operativna spremnost NRF snaga očekuje se tijekom 2006. godine.

Tijekom vježbe USS Dwight D. Eisenhower (CVN 69) služio je kao platforma za slijetanje savezničkih zrakoplova, te su tako uz Rafale M, također s francuskog nosača Charles De Gaulle (R 91), na „Ike“ slijetali francuski avion E-2C Hawkeye, odnosno helikopteri Puma i Dauphin. Uz slijetanja na američki nosač, uvježbavalo se i slijetanje na francuski nosač, te su tako na Charles De Gaulle slijetali američki avioni F/A-18, E-2C Hawkeye i C-2 Greyhound.

I. SKENDEROVIC

Novi MWS za A400M

TVRTKA EADS Defence Electronics razvila je novi napredni senzorski MWS (Missile Warning System) sustav, koji bi se kao dio standardnog obrambenog paketa opreme trebao ugrađivati u nove taktičke transportne avione A400M. Novi MWS sustav izrađen je kao MCIR (Multi Colour Infrared) senzorski paket koji s dva moda radi zahvat ispaljenih protivničkih projektila, odnosno obavlja procesuiranje i slanje podataka drugim sustavima u avionu. S razvojem sustava krenulo se sredinom deveđesetih godina prošlog stoljeća, s temeljnom nakanom da se smanji broj "lažnih" zahvata uzrokovanih zasljepljenjem receivera sunčevim zrakama, odnosno brojnim drugim "zagrijanim" objektima na zemlji.

U EADS-u navode kako će novi senzorski paket moći simultano pokriti raspone od 3 do 5 nm, odnosno od 5 do 12 nm valne duljine, odnosno da će moći procesuirati oba podatka u jedinstveni crno-bijeli prikaz na kojem će biti vidljiv samo

onaj zahvat koji je uočen u oba spektra. Prva letna testiranja novog MWS sustava trebala bi započeti do kraja ove godine, do kada bi trebalo riješiti odgovarajući modus za hlađenje senzora.

I. SKENDEROVIC

Preklopni nož za vojnike

AMERIČKA tvrtka Spyderco, poznata po inovativnim noževima u svom proizvodnom programu koji se uglavnom sastoji od preklopnih noževa, ima i jedan proizvod zanimljiv vojnicima. Nož Military nastavlja tradiciju iznimnih noževa Spyderco i ima sve odlike dosadnijih proizvoda te tvrtke.

To se ponajprije odnosi na uporabu vrlo kvalitetnog čelika CPM-S30V tvrdoće 59-60 HRC što omogućava iznimne rezne sposobnosti i teško zatupljivanje. Tvrta ga svrstava u svoju "Save and Serve" liniju proizvoda, što znači da je na-

mijenjen svima koji spašavaju (save) i služe (serve). Tu spadaju policijski, vojnici, vatrogasci, djelatnici službi za zaštitu i spašavanje te slične profesije. Nož svojim imenom upućuje na to kako je zamišljen i konstruiran kao nož za vojниke kao ciljanu skupinu.

Zato se od većine preklopnih noževa razlikuje nešto većim dimenzijama. Tako je ukupna dužina rasklopljenog noža 241, a sklopljenog 139 mm. Sječivo je dugačko 102 mm i debelo 4 mm. Nož je težak 120 grama. Drška je od otpornog sintetičkog materijala G-10,

a kao i većina noževa tog tipa ima držač (clip) koji omogućava jednostavno nošenje noža zataknutog u hlače, džep ili na neki sličan način.

Nož Military se može rasklopiti jednom rukom. To je moguće zahvaljujući posebnoj rupi na sječivu koja služi kao oslonac za palac tijekom rasklapanja. Tu rupu u tvrtki nazivaju Spyderco Round Hole i na modelu Military je nešto veća nego kod ostalih noževa, i to zato da se može napisati i ako korisnik nosi rukavice pa su mu preciznost i sposobnost opipa umanjeni.

Nož se u otvorenom položaju bravi pomoću sustava *locking liner*. Riječ je o posebnoj vrsti lisnate opruge čvrsto povezane s kućištem drške koja nakon otvaranja noža sjedne u utor na sječivu i tako onemogućava slučajno sklapanje oštice.

Nož Military je dostupan i u Hrvatskoj, putem zastupnika Spydercoa, tvrtke Maestralprom.

M. PETROVIĆ

Zaštita zgrade od kemijskih i bioloških napada

Osjetljivost zgrade na kemijski i biološki (CB) napad leži najvećim dijelom u njezinoj općoj dostupnosti svima. Učinkovitost napada ovisi o poznavanju sustava zgrade, posebice ventilacijskog sustava, o čemu je bilo riječi u prvom dijelu ovog članka. Neočekivanost napada također je ono što uvjetuje prednost na strani terorista

Ankica ČIŽMEK

Ustvarnosti, većina CB napada dogodit će se u gusto naseljenim, urbanim sredinama, i tada će kritična točka biti da se odbere prava strategija pomoći. Trebaju li važne zgrade nakon kontaminacije biti razorene ili trajno zatvorene, ili mogu u potpunosti i u zadovoljavajućem stupnju biti dekontaminirane? Kemijski agensi se lakše neutraliziraju, dok će daleko

veći izazov za neutralizaciju i čišćenje zgrada biti onaj, kada je uporabljeno biološko oružje. Totalnu sterilizaciju je vrlo teško postići, a u praksi gotovo nemoguće. Čak i kada se zgrada proglaši "očišćenom", uvijek postoji jedan veliki upitnik.

Kao način za unošenje CB sredstava u zgradu može poslužiti i najobičniji sprej. Međutim, kod dobro organiziranog terorističkog napada, način unošenja bit će mnogo bolje izabran i organiziran. U određenom broju slučajeva teroristima nije važno što će se dogoditi njima, i hoće li također završiti tragično i sa smrtnim ishodom (religiozni ili fanički motivi), no u velikom broju slučajeva oni će izabrati prikriveno djelovanje, te će u sustav za unošenje i raspršivanje CB agensa uključiti i mikroelektroniku, kojom će moći postići odgodeno aktiviranje.

Idealna teroristička naprava za te svrhe bi bila mali predmet, koji je

sličan nekom osobnom (obiteljskom) ili kućnom predmetu (koji ničim ne privlači pozornost), sadrži visokotoksičan CB agens, a koji može biti uporabljen i kao uređaj za raspršivanje CB sredstava, i lagano uporabu i aktiviranje.

Nažalost, danas je zapravo lako doći do različitih funkcionalnih sustava unutar zgrade. CB teroristi se mogu predstaviti kao ličioci, različiti majstori, osobe koje uređuju okoliš, slučajni prolaznici, smetnici, itd. U pripremi za mogući teroristički napad, specijalisti koji se bave zaštitom zgrade uvijek moraju napraviti kompromis između zahtjeva za sigurnošću i onog minimalnog privida slobodnog ulaska, odnosno uporabe prostora u zgradama i oko nje. Tu se nalazi i onaj prostor kojim se koriste teroristi za svoje djelovanje. ■

Uredaj za nadzor teško dostupnih mesta

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Logističko vozilo nove generacije

Logistička vozila su često nepravedno zapostavljena u javnoj percepciji vojne opreme. Sve ono što onaj radni, udarni dio oružanih snaga potroši - uključujući streljivo, gorivo, hranu i vodu - nekako im se mora dostaviti. Dostava bi bez logističkih vozila bila neizvediva. No, ni ona više nisu imuna na visokotehnološki pristup i stvaranje novih taktičkih mogućnosti

Igor SKENDERović

Mnogi su proizvođači diljem svijeta krenuli razvijati novu generaciju logističkih vozila koja će, najbolje dosad, biti prilagođena specifičnim vojnim potrebama. Američka tvrtka General Purpose Vehicles (GPV), koja je dosad radila modifikacije vozila obitelji FMTV tvrtke Stuart & Stevens predstavila je vlastiti inovativni dizajn obitelji taktičkih vozila. Obitelj je nazvana Medium Tactical Vehicles A1+ (MTV A1+). Nastala je kao privatna inicijativa tvrtke GPV.

Sastoje se od terenskih vozila pogonske konfiguracije 4x4, 6x6, 8x8, 8x8 (nije riječ o pogrešci, model s osam koča dolazi u kratkoj - 8x8 - i produženoj - 8x8 - inačici) te 10x10. GPV je takav pristup nazvao "sustav vozila". Prema tvrtki, do 95% dijelova svih inačica je identično. Kabina vozila je identična za sve inačice, oklopljena je, ima neprobojna stakla, klimatski uređaj i grijač. Svaki član posade ima vlastito posebno razvijeno sigurnosno sjedalo dizajnirano kako bi umanjilo ozljede putnika u slučaju eksplozije mine ili improvizirane eksplozivne naprave.

Sjedala imaju sigurnosne pojaseve pričvršćene u pet točaka. U kabini su tri sjedala, svako se može nagnuti unatrag kako bi član posade mogao spavati tijekom vožnje. Tim se omogućava izvođenje dužih misija, prema tvrtki do 72 sata. Tri vozača se izmjenjuju u vožnji, a oni koji trenutačno ne upravljaju vozilom mogu spustiti sjedalo i spavati. Dobrom organizacijom posla i uvježbanom posadom vozilo može dugo biti u pogonu brzo prelazeći velike udaljenosti.

Još je jedna tehnološka novost koja pobuđuje zanimanje. Naime, upravljački sklop (volan, mjenjač, papučice gasa i kočnice) izведен je kao jedinstveni pomicni modul. Modul je pričvršćen za vodilicu pa se može pomicati lijevo-desno tako da svaki član posade može voziti sa svojeg sjedala bez potrebe za zaustavljanjem i zamjenom vozača za upravljačem. Umjesto vozača sad se pomiče upravljački sklop. U GPV-u tvrde kako se ta promjena izvodi vrlo jednostavno, navodno je moguća čak i tijekom vožnje. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Kako odabratí mornarički PZO raketni sustav? - američka ponuda

Unatoč svim naporima europskih proizvođača (ne računajući ruske)
da se probiju na svjetsko tržiste mornaričkih PZO raketnih sustava
njime i dalje dominiraju Sjedinjene Države
- preciznije tvrtka Raytheon

Pripremio Tomislav JANJIĆ

ak je europski mornarički protuzračni raketni sustav Aster u mnogočemu napredniji od američkog mornaričkog PZO sustava Standard, on se i dalje znatno bolje prodaje. U nekoliko posljednjih godina projektil Standard SM-2 kupile su kanadska, njemačka, nizozemska, španjolska, južnokorejska, tajvanska i američka ratna mornarica. Uz sada već legendarni sustav Standard tvrtka Raytheon nudi mornarički PZO raketni sustav Sea Sparrow koji je postao standardni PZO sustav na ratnim brodovima NATO saveza, ali i znatno šire. Dalnjim usavršavanjem i Standarda i Sea Sparrowa tvrtka Raytheon očekuje da će zadržati vodeće mjesto na području mornaričkih PZO sustava.

PZO mornarički sustav Standard

Potpuno u skladu s tim očekivanjima tvrtka Raytheon je nedavno njavila da očekuje skore narudžbe za svoj Standard SM-2 projektil od australske (za projekt modernizacija fregata FFG-7), danske, grčke, norveške, turske i egipatske ratne mornarice. Inačicu SM-3 (optimizirana za uništavanje balističkih projektila) zasad su naručile američka i japska ratna mornarica iako ima naznaka da su za nju zainteresirani i neki drugi kupci (najčešće se spominje

Južna Koreja). Prvi serijski primjerak SM-3 projektila proizведен je 22. listopada 2004. u Raytheonovom pogonu u Tucsonu (Arizona).

Takav uspjeh sustava Standard ne iznenaduje jer se temelji na projektu starom 50 godina koji je započeo još 1954. sustavom RIM-2 Terrier, nastavio se 1957. sustavom RIM-8 Thalos i na posljetku RIM-om-24 Tartar koji je postao operativan 1962. godine. Svi su oni intenzivno rabljeni u velikom broju ratnih mornarica, neki još donedavno. Na tim je osnovama razvijen mornarički PZO sustav Standard SM-1 kojim se još uvijek koriste australska, bahreinska, egipatska, francuska, grčka, talijanska, japanska, nizozemska, poljska, portugalska, tajvanska, turska i američka ratna mornarica. Čileanska ratna mornarica trebala bi uskoro preuzeti dvije nizozemske fregate koje su također naoružane SM-1 projektilima. Tako veliki broj korisnika i potreba da SM-1 projektil ostane što duže u operativnoj uporabi navela je američku ratnu mornaricu da s Raytheonom potpiše ugovor o punoj logističkoj podršci svim korisnicima i nakon što se SM-1 povuče iz operativne uporabe u američkoj ratnoj mornarici. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Austrija - od oslobođenja do Državnog ugovora

Iako su joj saveznici Moskovskom deklaracijom priznali status prve žrtve agresije nacističke Njemačke, Austrija nakon oslobođenja 1945. nije stekla potpunu samostalnost, već je podijeljena na četiri savezničke okupacijske zone. Nakon deset godina mukotrpnog političkog pregovaranja, 15. svibnja 1955. potpisani je u Beču Državni ugovor kojim je ponovno uspostavljena neovisna i demokratska austrijska država

Boris PERIĆ

Od pripajanja Njemačkoj u ožujku 1938. u Austriji su organizirane različite skupine za pružanje otpora nacističkom režimu, koje su ujedinjavale ljude najrazličitijih svjetonazora - od monarhista i katolika, preko socijaldemokrata i komunista sve do razočaranih nacional-socijalista. Iako su i u inozemstvu zaživjele brojne austrijske izbjegličke organizacije, Vlada u izbjeglištvu nikad nije osnovana. Tek potkraj Drugog svjetskog rata saveznici su uspostavili vezu s raznim skupinama pokreta otpora u Austriji.

U proljeće 1945. Austrija je i sama postala ratnim poprištem. Sa sjevera su nadirale postrojbe Crvene armije, iz Italije se britanska vojska probila do Koroške, američka vojska ušla je u Tirol, Salzburg i Gornju Austriju,

a Francuzi u Vorarlberg. Beč je proglašen utvrdom, pa je postojala opasnost da bude razoren. Nekolicina časnika Wehrmacht-a pod vodstvom bojnika Karla Szokolla pokušala je spasiti grad od takve sudbine i pregovarati s Crvenom armijom. Pripadnici Gestapa uhitali su nekolicinu najvažnijih predstavnika vojnog otpora u Beču i strijeljali ih 8. travnja 1945., kad se veći dio grada već nalazio u rukama Sovjeta.

Tijekom raspada njemačkog

Reicha uslijedilo je i odvajanje Austrije od Njemačke. Taj proces odražavao je i volju naroda, jer se tijekom sedam godina nacističke strahovlade i ratnih užasa napokon kod svih stvorila svijest o pripadnosti austrijskoj državi.

Sve nade bile su uložene u Moskovsku deklaraciju, dokument koji su 1. studenog 1943. u sovjetskoj prijestolnici potpisali saveznički ministri vanjskih poslova Anthony Eden (Velika Britanija), Cordell Hull (SAD) i Vjačeslav Molotov (SSSR). Deklaracija je Austriji priznavala status "prve žrtve Hitlerove agresije" i obvezivala saveznike na ponovnu uspostavu austrijske države. S druge strane, Deklaracija, naravno, nije isključivala ni suodgovornost Austrije za zločine nacističkog režima. Deklaraciju je 16. studenog prihvatio i francuski Komitet nacionalnog oslobođenja. ■

■ Saveznički vojnici u ophodnji Bečom

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Kronika bliskoistočnog sukoba (V. dio)

Varljivi mir

Egipatsko vodstvo se nakon poraza u ratu 1967. odlučilo na slabljenje Izraela dugotrajnim pograničnim sukobima. Izrael je odgovorio zračnim udarima koji su imali za posljedicu upletanje supersila u regionalne odnose. Godine 1970. Jordan je odlučio oružanim putem skršiti paralelnu palestinsku vlast na svom teritoriju i tako doveo do međuarapskog rata

— Hrvoje BARBERIĆ —

Uvjerljiva izraelska pobjeda u ratu 1967. godine omogućila je Izraelu da odbaci sve pokušaje nagodbe s arapskim susjedima. U studenom 1967. Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda donijelo je rezoluciju 242 kojom je pozvalo Izrael da vrati područja osvojena te godine u zamjenu za trajan mir, no rezoluciju su odbili i Izrael i arapske zemlje. Paralelno s diplomatskim naporima, arapske zemlje obnavljale su svoje oružane snage. Zahvaljujući isporukama oružja iz Istočnog bloka, Egipt (tada još uvijek pod nazivom Ujedinjena Arapska Republika) uspio je nadoknaditi gubitak ratnog materijala, a podizanju borbene spremnosti pridonio je i dolazak sovjetskih vojnih savjetnika. Izdvojene oružane provokacije na novostvorenoj crti razdvajanja uzduž Sueskog kanala, koje su trajale od ljeta 1967., postupno su prerasle u smisljenu strategiju slabljenja Izraela nanošenjem velikih ljudskih gubitaka izraelskim postrojbama koje su držale položaje na Sinajskom poluotoku. Imajući na umu ograničene izraelske ljudske potencijale, egipatski stratezi su smatrali da će veći broj poginulih izraelskih vojnika prisiliti izraelsku javnost i izraelsku vladu na političke ustupke.

U lipnju 1968. počinju egipatski topnički napadi na izraelske položaje uzduž sjevernog područja Sueskog kanala. Za odmazdu je Izrael poduzeo nekoliko vojnih akcija na egipatskoj strani kanala, uključujući i uništenje egipatskog elektroenergetskog sustava u listopadu 1968. nakon čega su egipatski topnički napadi na nekoliko mjeseci

Izraelski vojnik na Sueskom kanalu u očekivanju novog egipatskog topničkog napada

oslobili. Izrael je, utvrđujući granicu duž Sueskog kanala, počeo gradnju opsežnog sustava fortifikacija koji je dobio naziv po tadašnjem ministru obrane, Bar Levu. Bar Lev linija trebala je osigurati izraelsku južnu granicu, dok je na sjeveru prema Siriji sagrađen niz utvrda na Golanskoj visoravni prizvan Golanskim zidom.

Pogranični sukobi uzduž Sueskog kanala

Početkom ožujka 1969. ponovno su eskalirali egipatski topnički napadi uzduž Sueskog kanala u kojiima su Izraelci imali velike ljudske gubitke i koji su se nastavili i sljedećih nekoliko mjeseci. Nakon iznenadne smrti izraelskog premijera Eshkola i kratkog premijerskog mandata Yigala Allona, na čelo vlasti u Tel Avivu u ožujku 1969. dolazi beskompromisna Golda Meir. Ona je izmjenila strategiju odgovora na egipatske napade prekidajući iscrpljujuće topničke dvoboje na granici i ubacujući u borbu izraelsko ratno zrakoplovstvo. Od srpnja 1969.

Izrael iz zraka sustavno bombardira egipatske protuzračne postaje te topničke i tenkovske položaje duž Sueskog kanala. Izraelska zračna ofenziva nastavila se do prosinca, kada se zbog uništenja egipatskih postaja protuzračne obrane mogla protegnuti i na unutrašnjost egipatskog teritorija.

Pokušaj Egipta da se nosi s moćnim izraelskim zračnim snagama pokazao se neuspješnim te se egipatska vojska potkraj 1969. nalazila na rubu novog uništenja. Nakon što su u siječnju 1970. izraelski zračni udari dotakli i predgrade Kaira, Naser je oputovao na tajni put u Moskvu gdje je bio prisiljen zatražiti pomoć od Sovjetskog Saveza. Moskva je nevoljko udovoljila egipatskom traženju, te je poslala nove protuzračne bitnice i borbene pilote. Povećan broj protuzračnih bitnica na području kanala stvorio je kisobran za egipatsko topništvo i uvelike ograničio učinkovitost izraelskog zrakoplovstva.

Sovjetski angažman u Egiptu stvorio je probleme izraelskoj vojsci koja više nije dominirala bojištem, a pojačano upletanje Moskve u zbivanja na Bliskom istoku zabrinulo je i Sjedinjene Američke Države koje su pritiscale Izrael da prekine zračnu kampanju. Washington je još potkraj 1969. poslao državnog tajnika Rogersa sa zadataćom da postigne primirje. Pokušavajući privoljeti Izrael na prestanak zračnih akcija, Sjedinjene Države su zaprijetile obustavom ranije dogovorene prodaje borbennih zrakoplova. Pritisak iz Washingtona, uz jasne dokaze o izravnom sovjetskom vojnog an-

gažmanu, omešao je izraelski stav te su na posljeku Izrael i Egipt u kolozvu 1970. potpisali primirje koje je prihvatio i Jordan.

Tijekom dvogodišnje krize uzduž Sueskog kanala, Izrael je imao gotovo tisuću i pet stotina poginulih vojnika, dok se egipatski gubici procjenjuju na nekoliko puta veći broj, a rat iscrpljivanja ostavio je fatalne posljedice na čelne ljudе Izraela i Egipta. Naime, u veljači 1969. umro je izraelski premijer Eshkol, a nedugo nakon potpisivanja primirja od srčanog je udara u rujnu 1970. preminuo i egipatski predsjednik Naser. Suprotno odredbama potpisanih prekida vatre, Egipt je nastavio premještati protuzračne bitnice u područje Sueskog kanala, što će se pokazati vrlo važnim za uspejan prelazak kanala tijekom Yom-kippurskog rata 1973. godine. Miješanje Sovjetskog Saveza u regiju prisililo je Washington da izravna protutežu, zbog čega se američka vojna pomoć Izraelu višestruko povećala početkom sedamdesetih godina - u 1967. godini iznosila je tek 13 milijuna američkih dolara, a godinu dana kasnije 76 milijuna, da bi se 1971. popela na čak 600 milijuna dolara.

Međunarapski rat u Jordanu

Osim aktivnog područja Sueskog kanala, krajem šezdesetih godina ni sjeverna izraelska granica nije mirovala. U napadima na Izrael iz uporišta na jordanskom i libanonском teritoriju bili su aktivni i pa-

Jordanski kralj Husein nije više bio spremam tolerirati paralelnu palestinsku vlast na jordanском teritoriju, a uništenje otetih zrakoplova u Jordanu bila je kap koja je prelila čašu

lestinski fedajini. Izrael je, po već ustaljenom obrascu, odgovarao napadima na Jordan i Libanon, što je imalo za posljedicu jačanje pritiska libanonske i jordanske vlade na pa-

lestinske skupine na svom teritoriju. U ožujku 1968. Izrael je na jordanском teritoriju poduzeo operaciju Inferno usmjerenu na uništenje fedajinske baze, no zbog loše koordinacije izraelskih postrojbi akcija je propala a u arapskoj je javnosti slavljenja kao pobjeda palestinskih gerilaca nad izraelskom vojskom.

Porazi u ratovima 1948. i 1967. godine stvorili su veliku palestinsku izbjegličku zajednicu u Jordanu. Njezin vojni i politički utjecaj je tijekom godina rastao i rezultirao je uspostavom paralelnog sustava vlasti u izbjegličkim naseljima. Prvo miješanje Palestinaca u jordansku politiku dogodilo se još 1951. godine ubojstvom jordanskog kralja Abdula. U srpnju 1966. Jordan je prvi put uskratio podršku PLO-u,

■ Voda PLO-a Jaser Arafat nakon istjerivanja iz Jordana preselio se u Libanon

no zbog pritiska arapskog svijeta ona je nastavljena. Postupno se težiće aktivnosti palestinskih militanta u Jordanu preusmjerilo s borbe protiv Izraela u pokušaje svrgavanja jordanskog kralja Huseina, a oružani sukob izbjegnut je zahvaljujući posredovanju arapskih zemalja. U ljeto 1970. imenovana je nova jor-

danska vlada u kojoj je sudjelovalo nekoliko simpatizera PLO-a. Između jordanske vlade i PLO-a potpisani je sporazum kojim je fedajinima dopuštena sloboda kretanja, a PLO je pristao priznati autoritet jordanског kralja. No, jordansko prihvatanje prekida vatre s Izraelom u kolozvu iste godine izazvalo je sukobe jordanskih snaga sigurnosti i fedajina, a početkom rujna kralj Hu-

■ Egipatski MiG na ciljniku izraelskog lovca

sein jedva je izbjegao i drugi pokušaj atentata u istoj godini.

Događaji u Jordanu kulminirali su u rujnu 1970. koordiniranom otmicom pet međunarodnih putničkih zrakoplova, koje je izvela jedna od brojnih palestinskih skupina aktivnih u Jordanu. Uništenje nekoliko otetih zrakoplova bila je kap koja je prelila čašu jordanskog kralja Huseina. Sredinom rujna počeo je napad jordanske vojske na paravojne palestinske formacije, koji je preraста u otvoreni rat u jordanskim gradovima. U arapskom svijetu on je poznat kao Crni rujan. Sukob je dobio međunarodni karakter kada su 20. rujna Palestincima u pomoć stigli tenkovi sirijske vojske. Upletanje Sirije dovelo je u tešku situaciju malu jordansku vojsku. Kralj Husein bio je prisiljen obratiti se za pomoć Izraelu. Nakon gubitka više od polovice tenkova i mogućnosti ulaska Izraela u rat, sirijska vojska je četvrti dan operacije počela s pohlačenjem iz Jordana.

Na posljeku, 25. rujna dogovoren je prekid vatre između palestinskih fedajina i jordanskih vlasti, na temelju kojeg se palestinski fedajini trebaju povući iz Jordana. U završnim jordanskim operacijama u ljeto 1971. likvidirane su posljednje palestinske skupine na jordanском tlu. Posljedice nasilnog obračuna s Palestincima za Jordan su u arapskom svijetu bile velike. Kralj Husein bio je potpuno politički izoliran u arapskim političkim krugovima, jer su ga smatrali najodgovornijim za izbijanje međunarapskog rata. PLO i veliki dio palestinskih izbjeglica otišao je u susjedni Libanon, koji će se sedamdesetih godina pretvoriti u novo ratno žarište regije. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

"AD HOC CABARET", Zagreb, 1995.

Tahir Mujičić, spisatelj i redatelj, u rujnu 1991. pokrenuo je koncepcionalno-programski projekt "ad HOC", okupivši oko njega skupinu hrvatskih umjetnika. Prva skupina umjetnika, koji su našli mjesto u toj naknadno tiskanoj knjižici, uspjela je na "drugoj crti bojišnice", u vojarnama, lječilištima, na trgovima ranjenih hrvatskih gradova i sela, te u drugim nekomformnim i improviziranim prostorima, nerijetko na temperaturi ispod nišćete i sa zvučnom kulism granata, odigrati prvi kabaretski program čak 25 puta, i to isključivo za hrvatske branitelje. Postavili su i pet izložbi "ad HOC" grafičke mape, koja je u prosincu 1991. uručena visokim stranim političarima i vojnim promatračima koji su zagovarali priznanje Hrvatske. Skupina je inicirala osnivanje sličnih programa u Osijeku i Zadru, a glumci su pojedinačno nastupali na raznim dobrovornim priredbama. Svi su "adhocovci" radili dragovoljno, a većina ih je bila i u sastavu čete hrvatskih umjetnika. Skupina se spontano razišla na kraju rata, baš kako je to naznačila svojim imenom "ad HOC". Bilo je to prvo hrvatsko ratno kazalište u povijesti našega naroda, kada su se i umjetnici stavlili u službu obrane domovine te svoje umijeće ponudili kao oružje. Knjigu "AD HOC CABARET - hrvatsko ratno glumište 1991/92." priredio je i uredio te uvod napisao Igor Mrduljaš.

Nikolina PETAN

FILMOTeka**Lemony Snicket - niz nesretnih događaja (kino)**

- američki avanturistički (108 min.)
- distributer: Paramount pictures
- redatelj: Brad Silberling
- glavni glumci: Jim Carrey (grof Olaf), Meryl Streep (teta Josephine), Jude Law (Lemony Snicket)

Dvije sestre i brat žive mirnim životom a svatko od njih ima osobit talent. Bezbrzno djetinjstvo nestane u trenu kada u misterioznom požaru ostanu bez doma i roditelja. Privučen njihovim bogatstvom, za skrbitnika im se prijavi zli grof Olaf... Ako imate jedanaest godina, svakome ćete preporučiti ovaj film. Naši junaci se gotovo dva sata pokušavaju oslobođiti opakog tutora i na kraju, naravno, u tome uspijevaju. Ako *Lemony Snicket - niz nesretnih događaja* treba s nečim usporediti, onda je to svakako posljednji nastavak *Harryja Pottera* koji odiše sličnom mračnom atmosferom. *Lemony Snicket* ima sve odlike modernog dječjeg hita. Digitalna animacija i izvrsna šminka prikazuje vrhunski (i skupi) američki proizvod, koji će sigurno vratiti uloženi novac. To je najbolje što nam ovaj film nudi, a nije ni čudo kada znamo da su kostimograf i scenograf posuđeni od velikog Tima Burtona, čiji *Edvard Škaroruki i Sanjiva dolina* također imaju mračan ugodaj. Ipak, *Lemony Snicket* neće ući u antologiju i za nekoliko će ga godina svi, pa i oduševljeni jedanaestogodišnjak, zaboraviti. Iako film vrvi brojnim holivudskim zvjezdama, glavni nedostatak je nedorečen i slab scenarij. Narator se svim srcem trudi stvoriti ugodaj strave i nelagode te najaviti još teža iskušenja mladih junaka, ali sama priča ne napreduje nikamo nego u predvidljivu pobedu dobra nad zlim. Osim šminke i kulisa, važno je spomenuti strašnog grofa Olafa (u interpretaciji poslovno izvrsnog Jima Carreya). Bezobziran, prepun sebe i sklon najogavnijim podvalama, Olaf dokazuje nepisan glumačko pravilo kako je mnogo zahvalnije glumiti negativca. Slično kao *Cruela de Vill* (101 dalmatinac) ili Kapetan Kuka (Petar Pan), upravo je Olaf ono po čemu trebamo (možemo) upamtiti ovaj film.

Leon RIZMAUL

16. lipnja 1979. Potpisani Sporazum o ograničavanju nuklearnog naoružanja

Potpisivanjem Sporazuma SALT 2 u Beču započela je posljednja faza ideološko-blokovske podjele svijeta koju su povjesničari nazvali Hladnim ratom. Ugovore su potpisali najistaknutiji predstavnici "sukobljenih" strana - američki predsjednik Jimmy Carter i predsjednik sovjetskog predsjednika Leonid Brežnjev. Utrka u nuklearnom naoružanju počela je onog trenutka kada je 1949. godine Sovjetski Savez detonirao svoju prvu atomsku bombu. Obje države godinama su trošile golema sredstva, a utrka je vrhunac doživjela u ranim 70-im godinama XX. stoljeća. Strateški pregovori o ograničavanju nuklearnog naoružanja, poznatiji pod skraćenicom SALT, imali su dvije faze, a trajali su punih petnaest godina. No, potpisivanje SALT 2 sporazuma u Beču 1979. nije okončalo Hladni rat. Trzavice su se nastavile, a kraj potencijalne opasnosti od nuklearnog rata nazreo se tek s propašću SSSR-a. Ipak, problem atomskog naoružanja i danas se smatra najvećom opasnošću za svjetski opstanak, a strah od činjenice da bi se atomska bomba mogla naći u terorističkim rukama neizbjegna je realnost.

22. lipnja 1941. Dan antifašističke borbe

Dan osnivanja sisačkog partizanskog odreda i njegov odlazak u borbu 22. lipnja 1941., Republika Hrvatska obilježava kao praznik - Dan antifašističke borbe, koja je donijela uspostavu federalne hrvatske države i uvrstila je u red pobjednika u II. svj. ratu. Sisač-

ki partizanski odred je partizanska postrojba koju je u selu Žabnu pokraj Siska osnovao Vlado Janić Capo. Dan nakon formiranja odred je izveo diverziju na pruzi između Siska i Grede i počeo s oružanim akcijama. Pri formiraju sisački je odred imao trideset devet boraca, a bio je prva antifašistička postrojba u Hrvatskoj i u ovom dijelu Europe. U svom tromjesečnom djelovanju u šumama oko Siska, Capini ljudi izveli su nekoliko diverzija na željezničku prugu i telegrafsko-telefonske linije, napali općine u Topolovcu i Palanju te organizirali ilegalan i propagandni rad u Sisku i okolnim selima.

Leon RIZMAUL

DUHOVNOST**Euharistijsko čudo (III.)**

Mnogi vjernici idu samo nedjeljom na neku od misa. Dakle, u tjedan dana jedan susret s Kristom u misnoj žrtvi. Svaki susret traži od nas određenu pripremu. Za vrijeme mise Bog nam progovara čitanjima iz Svetog pisma, Krist se žrtvuje na oltaru za nas, uprisutnjuje se u kruhu i tako nam se nudi u pričesti. A pričest je tajanstveni susret duše sa skrivenim Bogom. Stoga duša i srce moraju biti pripravni te čuti božansku šutnju u kojoj nam Bog želi govoriti i liječiti nas. No, ako vjernik, koji je cijeli minuli tjedan trčao i živio u napetosti, rastrgan na mnoge strane, bez pripreme dođe na misu, nedjeljni susret ga potpuno nadide. Ni uz najbolju volju takav čovjek ne može doživjeti susret sa živim Bogom, niti može čuti njegovu riječ. Takav vjernik ostaje nedodirnut čudesnim događenjem u misi. Zato se i događa da vjernici cijeli život idu na misu a da im se u životu ništa ne mijenja. Pokojni fra Slavko Barbarić znao je reći: „Bolje ne doći na misu, nego doći nepripravljen“.

Mirko ČOSIĆ

Sjevernjaci i južnjaci

Razlike između poljoprivrednog juga i industrijaliziranog sjevera SAD-a godine 1861. dovele su do građanskog rata kojem je jedan od uzroka bilo još uvijek postojeće ropstvo koje

je u južnim državama valjalo dokinuti. Južnjacima (Konfederacija) je krenulo dobro:

pobijedili su Sjevernjake (Unija) kod Bull Runa, Richmonda i Charlotewilla, ali bitka kod Gettysburga 1863., u kojoj su pobjedu odnijele snage Sjevernjaka, bila je prekretnica: zalihe Južnjaka bile su iscrpljene a iduće godine Sjevernjaci su prodrli duboko na Jug. Pobijedili su kod Appomatoxa i Raleigha i ropstvo je bilo ukinuto.

Vojnici Unije nosili su tamnoplave, kraće bluze (službena oznaka boje bila je union blue) i svjetloplave hlače. Tunika je kao odjevni predmet uvedena još 1851., ali za vrijeme građanskog rata oznake činova nosile su se isključivo na bluzi koja je postala radni dio odore. Godine 1858. odora je obogaćena mekim šeširom, ali je kapa i dalje ostala u uporabi. Svi kožni dijelovi odore, koji su još za rata s Meksikom bili prirodne boje kože, prebojani su u crno. Oznake časničkih činova i danas izgledaju vrlo originalno, jer se na ramenu nose poprečno, a ne uzdužno od vrata prema ruci. Bojom govore o pripadnosti rodu vojske, a pridodanim simbolima o rangu. Niži su časnici poručnici drugog i prvog razreda (2nd i 1st Lieutenant) i kapetan (Captain), što odgovara činu satnika u Hrvatskoj vojsci.

Južnjaci su se trudili da im se odora što je moguće više razlikuje od sjevernjačkih: temeljna je boja bila siva, tako da je službena odjeća postala siva tunika s dva reda puceta u kombinaciji sa svjetloplavim hlačama. Pripadnost rodu vojske označavala je boja manšeta i krutih i visokih ovratnika na kojima su bile i oznake čina, boja sličnih onima u Sjevernjaka: generali su imali osebujnu svjetlonarančastu boju, pješaštvo svjetloplavu, konjica žutu, a topništvo crvenu.

Što se časničkih činova tiče, nazivljem su bili jednak sjevernjačkoj vojsci, ali oznake su bile potpuno drukčije: dok niži časnici na ovratniku nose jednu, dvije ili tri pruge, viši časnici imaju zlatne zvjezdice, a generali vijence.

Jurica MILETIĆ

www.navy.mil.ph

Ratna mornarica Filipina u posljednjih je godina dana potpuno promjenila svoj službeni Internet site. Novi site je potpuni pogodak kako vizualno, tako i sadržajno, te danas stranica nudi posjetiteljima vrlo kvalitetni materijal. *Home page* se otvara na engleskom, što je vrlo pohvalno. Na njemu su i linkovi prema morskim snagama, specijalnim mornaričkim postrojbama (www.navy.mil.ph/navspecia) i zapovjedništvu a, naravno, tu su i drugi linkovi od kojih preporučujemo fotogaleriju i *Downloads*, te *Modernization* i *Organization*.

Fotogalerija sadrži velik broj kvalitetnih slika koje se otvaraju u srednjoj rezoluciji, dok pod linkom *Downloads* postoji nekoliko izvrsnih videoklipova koji nemaju zaštitu i mogu se skinuti na hard disk. Riječ je o vrlo dobrim grafičkim rješenjima za videomaterijale koji se downloadaju u *Windows Media Playeru*. Kada su u pitanju ostali sadržaji, na naslovnoj stranici može se pronaći čak i link prema igrama, te linkovi prema neslužbenim stranicama filipinske mornarice.

Ivan BELINEC

KVIZ

pripremila M. ALVIR

1. Dana 22. lipnja u Hrvatskoj se slavi:

- A Dan antifašističke borbe
- B Dan pobjede nad fašizmom
- C Dan narodnooslobodilačke borbe

2. Međunarodno priznanje suverenosti i neovisnosti Republika Hrvatska slavi od:

- A 15. siječnja 1991.
- B 15. siječnja 1992.
- C 23. prosinca 1991.

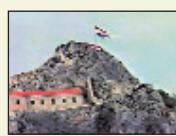
3. Dan državnosti RH slavi se:

- A 30. svibnja
- B 31. svibnja
- C 25. lipnja

4. Dana 5. kolovoza u Hrvatskoj se slavi:

- A Oluja
- B Dan pobjede i domovinske zahvalnosti
- C Dan neovisnosti

5. Dan neovisnosti Republike Hrvatske slavi se:

- A 15. siječnja
- B 5. kolovoza
- C 8. listopada

MINISTARSTVO OBRANE RH

Služba za gospodarenje nekretninama

Pula, grad star 3000 godina, u kojem se graje stari i novo, i u kojem se nadahnuće pronaliči poznati piaci i kompozitori, obiluje mnogobrojnim kulturnim spomenicima i mnoltvom turističkih objekata te nizom prekrasnih plaža koje su smještene u blizini i izvan grada pod zaštitom brojnih lumaraka.

Hotel "Veli Jože" kapaciteta 120 ležaja zadovoljuva kategoriju hotela s dvije zvjezdice, smješten je u širem gradskom središtu te pruža usluge smještaja u dočekvenim, trokrevetnim sobama i apartmanima. Neposredna blizina gradskog platea Valkane i gradskog središta zadovoljava potrebe gostiju za ljepotom prirode, mora i povijesnog nasljeda stare gradskе jezgre. Otvoren je tijekom cijele godine, a neposredna blizina Doma hrvatskih branitelja, u kojem se nalazi jedna od najljepših kavara u gradu, kavara "Mozart", ponosi će kako dnevni ukitak opuštanja, tako večernji izlazak uz plesnu glazbu.

Split, gospodarsko, kulturno, prometno, turističko središte Dalmacije, zahvaljujući dugogodišnjoj turističkoj tradiciji, te brojnim kulturnim znamenostima privlači brojce godišnje tijekom cijele godine.

Hotel "Zagreb", smješten u turističkom naselju "Duljevo", ima kapacitet 180 ležaja u dočekvenim, trokrevetnim sobama i apartmanima, i otvoren je cijelin godina.

Turističko naselje "Duljevo" obilježe brojnim sportsko-rekreativnim sadržajima, te ima i vlastitu plažu.

Zbog blizine gradskog središta, hotel "Zagreb" je pogodno mjesto za održavanje seminarâ, kongresa i raznih vranih domaćinska te se tako u potpunosti kvalitetom udruge uklasio u turističku ponudu regije u kojoj je smješten.

Hotel "Veli Jože"
Bečka 7
52000 Pula
tel.: 052 / 551-182, 551-320
fax: 052 / 214-240

Hotel "Zagreb"
Duljevo, Put Duljeva 23
21000 Split
tel.: 021 / 353-280
fax: 021 / 353-202

ca

